פולע טאבעלע פון דער מלוכה־לאטעריע — זעה 6־טע זייט

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

היינט 8 זייטען

NAJER FOLKSBLAT | פרייז 15 גראָשען

נייער פאלקסבלאט

№ 73 | Łódź, Czwartek, 26 marca 1931 r. | ניינטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, ח' ניסן תרצ"א | № 73

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224־71

פיער קינדער געשטארבען

די מוטער ראנגעלט זיך מיט'ן טויט, דעם פאטער וועט מען אראפנעמען ביידע הענד

שוידערליכע פאלגען פון אויפרייס ביים יוד דימאנט אין ווארשא

וואַרשאַ, 25 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). מיר האָבען שוין נעכטען מיטגעטיילט וועגען דעם שרעקליכען אויפרייס און שרפה, וואָס איז פאָרגעקומען אין דער וואוינונג פון דעם יוד דימאַנט אין וואַרשאַ אויף דזשעלנאַ 42, בעת ער האָט אָנגעוואַרימט וואַקס, וועלכע ער האָט בענוצט צו מאַכען שיך־פאַסטאַ. ווי בעקאַנט, האָבען בעת דעם אויפרייס בעקומען שווערע בראַנד־וואונדען דימאַנט, זיין פרוי און 4 קינדער. אַלע זענען אַ חוץ דימאַנטען אָפגעפיהרט געוואָרען אין שפיטאָל. שפיטאָל.

דינסטאָג בייבאַכט זענען אין שפיטאָל אויף טשיסטאַ געשטאָרבען פון די וואונדען דימאַנטס ביידע זיהן, דער 12־יעהריגער יעקב און דער 10־יעהריגער אהרן. מיטוואָך ביי טאָג זענען געשטאָרבען די צוויי טעכטער די 16־יעהריגע פייגע לאה, און די 8־יעהריגע רבקה. די אומגליקליכע מוטער געפינט זיך אויך אין אַ שטערבליכען צושטאַנד און ס'איז נישט פאַראַן קיין האָפנונג זי צו דערהאַלטען ביים לעבען. וואָס שייך דימאַנטען אַליין, האָט זיך זיין צושטאַנד פערערגערט און מ'האָט איהם געמוזט אָפפיהרען אין שפיטאָל. ס'איז מעגליך, אַז מ'וועט איהם דאַרפען אַראָפנעהמען ביידע הענד.

די טראַגעדיע האָט געמאַכט אַן אומגעהויערען רושם אין וואַרשאַ. פאַר'ן הויז, וואו דער אויפרייס איז פאָרגעקומען זאַמלען זיך טויזענדער מענשען. היינט 12 אַ זייגער ביי טאָג וועט פאָרקומען די לויה פון די 4 קינדער.

שווערע באהן־קאטאסטראפע אין טשעכיען

פּראַג, 25 (טז) דער פּאַסאַזשיר־צוג, וואָס איז געגאַנגען היינט אינדערפריה פון אָרלאָוו צו דער פוילישער גרענעץ איז אַראָפּ פון די רעלסען. ביז איצט האָט מען פון אונטער די חורבות אַרויסגענומען 3 דערהרג'עטע און עטליכע שווער פערוואונדעטע.

מעהד און וויין של פסח

עמפפעהלט צו די ביליגסטע פרייזען און בעסטע קוואליטעט

די עלטעסטע לאדזער וויין- און מעהד-פאבריק

ש. ווישליצקי פיעטריקאווער 10

אין הויף

פאר פילאנטראפישע פעראיינען און ארויסטרעגער גרויסער ראבאט.

בכדי אויסצומיידען מיסבריכען בעמערקען מיר, אז די ביליגסטע סארטע מעהד איז געזיגעלט מיט ווייסען לאק, די בעסערע מיט רויטען און די בעסטע מיט גרינעם.

פערלוירען

דעם 24/3 ביי דער נאכט איז פערלוירען געגאנגען א פעקעל מיט [illegible]שניצט האלץ אין קאלושקי ביי דעם וואקזאל. דער ערהליכער פינדער ווערט געבעטען געגען בעלוינונג דאס אבצוגעבען ביי ברוידע, Aleja 1-go Maja 9 ווייל דאס האט פאר קיינעם קיין ווערט נישט.

מצות ווילענסקע

◆ כשר לפסח ◆

געפאקט אין 2 קילאווע שאכטלען, נעטא 2 קילא

ווי אויך מצה־מעהל געבאקען אלעס פון לוקסוסאווע מעהל.

די מצות זענען גאנצע און זעהר שעהן געבאקען בהכשר הרב הגאון ר' מנחם מענדל ראזענפעלד פון דובנא.

קויפט נישט פריהער, ביז איהר וועט נישט בעזוכען מיין געשעפט

◆ לאגיעווניצקא 1/5 ◆ מ. טאביאס

אין די פראנט-געוועלבער פון גינצבורג'ס פלאץ

יין כשר לפסח!

אויב איהר האט נאך נישט געטרונקען דעם בעוואוסטען ראזינען־וויין „פראגרעס № 7" דאן איבערצייגט אייך, אז איהר בערויבט אייך און אייער פאמיליע הנאה צו האבען פון גוטען וויין, וואס קאסט זעהר ביליג.

צוליב א רעקלאמע פערקויפען מיר

א פלאש פון 1/4 ליטער גוטען ראזינען־וויין № 7 נאר 65 גראשען

א באשינקע דעם זעלבען נומער 1.50 זל.

צו דער בעקוועמליכקייט פון ג' פובליקום בעקומט מען אויך דעם וויין „פראגרעס" № 7 ביי

ח. בלאנקעט גלובנא 69

אלע סארטען ווייען פון דער פירמע „פראגרעס" איז צו בעקומען אויף פסח, א חוץ נאר די 1/4 ליטערדיגע צו 65 גראשען.

וויין- און מעהד־פאבריק

„פראגרעס" אלטער מארק 2

טעלעפאן 82־184

בעמערקונג: ביי אונז בעקומט מען רויט־וויין פריי פון צוקער

די מאשין־מצות־פאבריק

פון דער בעקאנטער צוקערניע

נ. ווינבערג

אונטער דער השגחה פון יאנאווער רב

38 פיעטרקאווער 38, טעלעפאן 143-82

מאכט בעקאנט דער ג' קונדשאפט, אז צוליב די קאלאסאלע בעשטעלונגען, ווערט געבעטען וואס פריהער צו קומען נאך מצות כדי אויסצומיידען אלעמען צו קענען לויט'ן וואונש צופרידענשטעלען.

בעמערקונג: די מצות און מצה־מעהל זענען געפאקט און פערזעהן מיט אונזער פירמע.

אלע בעשטעלונגען ווערן אבגעשיקט אהיים.

פערקויף־שטעל: הירשבוים ריבנא 11 טעל. 151-50.

בעקאנטמאכונג.

איך מאך בעקאנט מיין ג. קונדשאפט, אז די בעוואוסטע לאנגיעהריגע היגיענישע און כשר'ע בעקעריי פון

ש. מיצענמאכער, פיעטריקאווער 166

טעל. 13־119

באקט היי־יאהר די שענסטע

מצות

פון די בעסטע סארטען מעהל אונטער דער השגחה פון לאדזער ראבינאט.

בעמערקונג: מיר בעזיצען א פיליע אויף דער וואול־טשאנסקא 169, טעל. 201-53, און אויף נאווראט 1 ביי ח. ווייסבלאט

מצות כשר לפסח

שעהנע, דינע, געבאקען אונטער דער השגחה פון היגען מו"ץ הרב חנוך העניך זילבערשטיין. פאמארסקא 53, איז צו בעקומען צו קאנקורענץ־פרייזען ווי אויך רעיעלע בעהאנדלונג ביי דער פירמע

ב. הענעכאוויטש און נ. גרינבוים

גלובנא 65

1929

מאשין־מצות

פון די פעראייניגטע

לאדזער בעקער־מייסטער

אלעי קאשטשושקי 11, טעלעפאן 08־141

פערקויפס־שטעלע: מ. יעלען, פיעטריקאווער 24.

״ ״ י. ווילנער, פאמארסקא 3.

די מצות ווערען געבאקען פון בעסטען מעהל מיט דער אויספיהרונג פון דער נייעסטער טעכניק אונטער דער שטרענגסטער השגחה פון יאנאווער רב וואפנער ווי אויך פון 2 אבער־משגיחים. בעשטענדיגער היגיענישער און פאכמענישער אויפזיכט און האבען זיך מיט זייער גוטען געשמאק און פערדויליכקייט בעריהמט געמאכט.

מצות כשר לפסח.

מצה־רייבעכץ

כשר לפסח

פערזעהען מיט א הכשר צו קאנקורענץ־פרייזען ווי אויך רעיעלע בעהאנדלונג בעקומט איהר ביי דער לאנגיעהריגער בעוואוסטער פירמע

ק. רובין און ב. העניכאוויטש

גלובנא 56, טעל. 35־157

6216

שיך

אויף יום־טוב

פאר הערן, דאמען און קינדער

עלעגאנט, ביליג און גוט

בעקומט איהר נור ביי

Bcia Lenczner

שיך־פאבריק: זשעראמסקיעגא 99

פאבריקס־לאגער: נארוטאוויטש 4

בעמערקונג: אלע אונזערע שיך זענען אויסגעארבייט פון די פיינסטע סארטען לעדער און ווערען פערקויפט צו פאבריקס־פרייזן

מארשאל פילסודסקי פאהרט קיין ווארשא

„וויכער" האט אויסגעמיטען אלע אויסלענדישע ברעגעס

װ א ר ש א, 25 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). די נסיעה, וועלכע ס'מאכט דער מארשאל פילסודסקי אויף דער שיף „וויכער" ווערט נאך אלץ געהאלטען בסוד.

היינט זענען ארומגעגאנגען די פערשידענסטע קלאנגען וועגען דער ציל פון דער רייזע.

פון אנ'אפיציעלער קוועלע טיילט מען אבער מיט, אז דער „וויכער" האט אויסגעמיטען אלע אויסלענדישע פארטען און פאהרט אין דער ריכטונג קיין גדיניע, אזוי, אז לויט אלע וואהרשיינליכקייטען וועט דער מארשאל פילסודסקי אין 8 טעג ארום שוין זיין אין ווארשא.

די ווירטשאפטליכע לאגע אין פוילען בעסערט זיך

וו א ר ש א, 25 (טעלעפאניש) די האלב-אפיציעלע אגענטור „איסקרא" האט היינט פונאנדערגעשיקט אין די צייטונגען א נאטיץ, אין וועלכער זי בעמיהט זיך צו בעווייזען, אז די ווירטשאפטליכע לאגע אין פוילען בעסערט זיך, דער מסחר האט אויפגעלעבט, דער פדיון האט זיך פערבעסערט און אין לעצטען חודש זענען צוגעקומען ווייניגער ארבייטסלאזע ווי אין פריהערדיגען.

בעגרענצונגען ארויסצופאהרען קיין אויסלאנד

פוילישע קור-ערטער דארפען נישט פוסטעווען

וו א ר ש א, 25 (טעלעפאניש) ווי מיר דערוויסען זיך וועט היינטיגען זומער שטארק בעשווערט ווערען דאס בעקימען פון אויסלענדישע פעסער, דאס איז א רעזולטאט פון דעם לעצטען צוזאמענפאהר פון די פוילישע קור-ערטער, אויף וועלכען ס'איז בעשלאסען געווארען צו פאדערען פון דער רעגירונג צו בעשווערען דאס ארויספאהרען קיין אויסלאנד, ווייל די פוילישע קור-ערטער פוסטעווען.

אינזש. טרילסקי האט נישט אנגענומען דעם ארדען

וו א רש א, 25. (טעלעפאניש) דער בעקאנטער פ.פ.ס.ישער פיהרער אינזש. טרילסקי איז דורכ'ן מלוכה-פרעזידענט אויסגעצייכענט מיט אנ'ארדער. אינזש. טרילסקי האט דעם ארדער צוריקגעשיקט מיט א שארפען בריף.

דער היינטיגער „ראבאטניק", וועלכער האט אפגעדרוקט דעם בריף פון אינזש. טרילסקי צום מלוכה-פרעזידענט איז קאנפיסקירט געווארען.

שפאנישע סטודענטען פערלאנגען אמנעסטיע

גאסען-קאמפען צווישען פאליציי און סטודענטען

מ א ד ר י ד, 25 (טו) די סטודענטען האבען ווידער געפרובט איינצוארדנען א גרויסע דעמאנסטראציע. זיי פאדערען אנ'אלגעמיינע פאליטישע אמנעסטיע, זיי זענען פונאנדערגעטריבען געווארען דורך דער פאליציי און האבען זיך צוריקגעצויגען אין דער אוניווערזיטעטס-געביידע, פון וואנען זיי האבען בעווארפען די פאליציי מיט שטיינער און גאז באמבעס. די פאליציי האט געשאסען און די סטודענטען האבען צוריק געשאסען. א פאליציאנט און א סטודענט זענען דער'הרג'עט געווארען. די צאהל פון די פערוואונדעטע איז גרויס.

שרעקליכע אויטא-קאטאסטראפע

א גראף מיט 5 אנגעשטעלטע דערהרגעט געווארען

פ א ר י ז, 25 (טו) מיט דער בעקאנטער פערזענליכקייט פון דער פראנצויזישער אריסטאקראטיע גראף אטרוא און עטליכע זיינע אנגעשטעלטע איז געשעהען א שרעקליכע אויטא-קאטאסטראפע.

דער גראף איז געפאהרען מיט זיין הויזפערוואלטער, זיינע צוויי טעכטער, א דינער און א שט'בען-מיידעל מיט אנ'אויטא אין זיין ווילע. ווען דער אויטא איז אריבערגעפאהרען איבער די בריק איז ער צוליב אומבעקאנטע סיבות אריין אין וואסער. אלע 5 פאסאזשירען זענען דערטרונקען געווארען. זייערע קערפערס האט מען נאך נישט געפונען.

—=:O:=—

טראגעדיע פון א יודישען מילנער

געטריבען פון צרות צינדט ער אונטער זיין הויז און הענגט זיך

וו י ל נ א, 25 (ספ. טעל.) אין דארף זאקראטשימסקיע גורי (מאלאדעטשנער פאוויאט) איז דער דארטיגער מילנער קאנטאראוויטש בעגאנגען זעלבסטמארד אויף א זעהר אויסטערלישען אופן.

קאנטאראוויטש איז געוועזען א בעזיצער פון א גרויסער מיהל, האט לעצטענס זעהר פיל פערלוירען און האט באנקראטירט. לעצטענס זענען איהם אפגעשטארבען א זוהן און די פרוי. די דאזיגע אומגליקען האבען אזוי געווירקט אויף קאנטאראוויטשן אז ער איז ארויף אויפ'ן בוידעם פון דער מיהל, וואו ער האט אויסגעגאסען נאפט, אונטערגעצונדען און זיך דאן אויפגעהאנגען. דער בנין איז פערברענט געווארען.

ערב א שטרייק אין ווארשעווער קינא'ס

וו א ר ש א, 25 (טעלעפאניש) צוליב דעם וואס דער מאגיסטראט וויל נישט מאכען די קינאס קיין הנחות אין בילעטען-שטייער אין דער איצטיגער שווערער צייט, דראהען די קינא-בעזיצער מיט שליסען זייערע אונטערנעהמונגען.

„אטאמאן" מאכנא איז אנטלאפען פון טורמע

און ארגאניזירט א נייע באנדיטישע באנדע

ט ש ע ר נ א וו י ק, 25. (ספ. טעל.) די היגע פרעסע טיילט מיט, אז דער בעקאנטער אוקראינער פארטיזאנט און פאגראמשטשיק, וועלכען מ'האט גערופען אטאמאן מאכנא, וועלכער איז געזעסען אין א טשעכאסלאוואקישער טורמע פאר אויספיהרען באנדיטישע אנפאלען, איז אנטלאפען פון טורמע און געפינט זיך איצט אין רומעניען. דארט האט ער זיך פעראייניגט מיט א געפעהרליכער באנדיטישער באנדע, און וועמענס שפיץ עס שטעהט דער בעקאנטער באנדיט פאלישטשוק.

דער פעלקערבונד וועט בעטראכטען

דעם דייטש-עסטרייכישען צאל-אפמאך

ענגלאנד'ס נאטע צו דייטשלאנד און עסטרייך

ב ע ר ל י ן, 25 (ספ. טעל.) „בערלינער טאגעבלאט" דערוויסט זיך פון מאסגעבענדע קוועלען, אז ס'איז פארהאן א פלאן צו פערוועהרען דעם אימפארט פון אויסלענדישע קויהלען אין געביט פון דער דייטש-עסטרייכישער צאל-אוניע.

לאנדאן, 25 (טו) דער ענגלישער האנדעלס-מיניסטער האט אנגעהויבען אויסצופארשען דעם געשלאסענעם דייטש-עסטרייכישען צאל-אפמאך.

ב ע ר ל י ן, 25 (טו) דא איז געעפענט געווארען די פלענארע פערזאמלונג פון דער דייטשער האנדעלס- און אינדוסטריע-קאמער.

דער קאנצלער בריונג האט צוו. אנד. אין זיין רעדע אנגעוויזען אויף דעם געשלאסענעם דייטש-עסטרייכישען צאל-אפמאך. ער האט געזאגט, אז דער אפמאך האט קיין שום פאליטישע הינטערגעדאנק, עס איז באזירט אויף ריין ווירטשאפטליכע יסודות אין הסכם מיט די פערפליכטענדע אינטערנאציאנאלע אפמאכען. דער אפמאך שטעהט אויך בישט אין סתירה צו די אינטערעסען פון אנדערע מלוכות. איב'ם אפמאך איז אויך פארהאן א פונקט, אז דייטשלאנד און עסטרייך זענען גרייט צו פערברייטערען זייער אפמאך, מיט יעדער מלוכה, וועלכע וועט דאס פערלאנגען.

פ א ר י ז, 25 (טו) היינט און בעכטען זענען פארגעקומען 2 קאנפערענצען צווישען בריאנען און דעם ענגלישען אויסערן-מיניסטער הענדערסמאן, אין אפיציעלען פראנצויזישען קאמוניקאט וועגען די דאזיגע קאנפערענצען ווערט געזאגט, אז ס'זענען ארומגערעדט געווארען פראגען, וואס אינטערעסירען ביידע מלוכות. פון דעם דריבגט מען אין די פאליטישע קרייזען, אז ס'איז נישט געקומען צו קיין הסכם צווישען פראנקרייך און ענגלאנד וועגען דעם דייטש-עסטרייכישען צאל-אפמאך.

פ א ר י ז, 25 (טו) די ענגלישע באטשאפט אין פאריז האט פערעפענטליכט א בעריכט וועגען די קאנפערענצען צווישען בריאן און הענדערסאן. הענדערסאן האט מיטגעטיילט בריאנען, אז ער האט אויפמערקזאם געמאכט די דייטשע און עסטרייכישע רעגירונגען וועגען דער בעאומרוהיגונג, וואס ס'האט אין פערשידענע לענדער ארויסגערופען דער דייטש-עסטרייכישער צאל-אפמאך. הענדערסאן האט אויסגעדריקט די האפנונג, אז דייטשלאנד און עסטרייך וועלען נישט פארזעצען די אונטערהאנדלונגען ביז זיי וועלען נישט איבערצייגען די פעלקער-ליגע, אז דער אפמאך שטעהט נישט אין סתירה צו די אינטערנאציאנאלע פליכטען.

ב ע ר ל י ן, 25 (טו) דער ענגלישער באטשאפטער אין בערלין האט איבערגעגעבען דער דייטשער און עסטרייכישער רעגירונג א נאטע, אין וועלכער די ענגלישע רעגירונג פערלאנגט, אז דער אפמאך וועגען דער צאל-אוניע זאל נישט געשלאסען ווערען פריהער, ווי ער וועט נישט בעהאנדעלט ווערען דורכ'ן פעלקער-בונד.

דער רייכסקאנצלער בריוגג האט געענטפערט, אז ער זעהט נישט די נויטווענדיגקייט, אז דער פעלקער-בונד זאל זיך פערנעהמען מיט דער פראגע, ווייל דער אפמאך איז א ריין ווירטשאפטליכער און שטעהט נישט אין קיין שום סתירה מיט די אינטערנאציאנאלע פערפליכטונגען. דער קאנצלער טיילט אבער מיט, אז דער אפמאך וועט סיי-ווי-סיי נישט געשלאסען ווערען פריהער ווי אין 3 חדשים ארום.

שווערע גאסען-קאמפען אין אינדיען

צעהנדליגער דער'הרג'עטע און פערוואונדעטע

„גהאנדי איז א פעררעטער" — שרייט דער המון

לאנדאן, 25 (טו) די בלוטיגע גאסען-קאמפען אין דער אינדישער שטאט קאונפור צווישען דער פאליציי און המון דויערן ווייטער. דער המון דעמאנסטרירט געגען אויספיהרען דעם טויט-אורטייל איבער 3 הינדוסען, וועלכע זענען פער'משפט געווארען פאר דער'הרג'ענען אנ'ענגלישען אפיציר אין לאהאר. ביז איצט זענען 30 פערזאן דער'הרג'עט געווארען און 100 פערוואונדעט, אזוי ווי די פאליציי האט זיך נישט געקענט קיין עצה געבען מיט דעם המון, האט מען געמוזט ברענגען שטארקע מיליטער-אפטיילונגען. די אינדישע דעמאנסטראנטען האבען געפאדערט, אז אלע געוועלבער זאלען געשלאסען ווערען. די מאכמעדאנער האבען נישט געוואלט פאלגען און זייערע געוועלבער זענען אויסגערויבט געווארען.

ווען גאנדהי איז אנגעקומען קיין קאראטשי איז ער בעגעגנט געווארען דורכ'ן המון מיט פיינדליכע אויסרופען „נידער מיט גאנדהי, ער איז א פעררעטער, ער האט געלאזט אויפהענגען די פער'משפט'ע אין לאהאר".

נייער רעוואלוציע-פרוב אין פערו

200 אויפשטענדיגע דערהרגעט

נ י ו - י א ר ק, 25 (טו) בעת דעם אויפשטאנדס פרוב פון א פולק אין דער פערואנישער שטאט לימא איז געקומען צו מוראדיגע גאסען-קאמפען. דאס רעגירונגס-טרייע מיליטער האט אונטערדריקט די אויפשטענדיגע, פון וועלכע ס'זענען געפאלען 200 טויטע.

נייע מלוכה-פארם אין בעלגיען

פערלאנגען די פלעמישע נאציאנאליסטען

ב ר י ס ע ל, 25 (טו) די פלעמישע נאציאנאליסטען האבען אריינגעטראגען א פארשלאג אין בעלגישען פארלאמענט, אז בעלגיען זאל זיך פערוואנדלען אין א בונדעס-שטאט וואס זאל בעשטעהן פון פלאנדערען און וואלאניען, לויט דער נייער קאנסטיטוציע, וואס זיי זעהען פאר בלייבט די מאנארכיסטישע מלוכה-פארם.

Dr. Różaner
ספעציאליסט פון הויט און וועגערישע קראנקהייטען און קינדערלאזיגקייט
נארוטאוויטשא 9, טעלעפאן 128-98
צוריקגעקעהרט
נעמט אן פון 8–10; 5–8 אווענד

דרייפאכיגע יודישע טראגעדיע

הריגה, זעלבסטמארד און משוגעת צוליב שאנטאזש

א שרעקליכע דרייפאכיגע יודישע טראגעדיע איז איצט פארגעקומען אין ניו-יארק אויפ'ן געביט פון שאנטאזש.

ס'גייט איצט אין ניו-יארק א רייניגונג פון דער מאראל-פאליציי; דערוויסט מען זיך פון הונדערטער פאלען, ווען פאליציאנטען האבען שאנטאזשירט מיידלעך און ווייבלעך, סטראשענדיג צו ארעסטירען זיי פאר פראסטיטוציע. א סך אנשטענדיגע פרויען זענען ארייגעשלעפט געווארען אין נעץ — אין רעזולטאט פון די אויספא שונגען זענען אפגעזאגט און ארעסטירט געווארען גאנצע ריי'ען ריכטערס, אדוואקאטען, פאליציי-בעאמטע און אגענטען-פראוואקאטארען.

די סענסאציאנעלע אויפרעקונגען געהען איצט נישט אראפ פון די ערשטע זייטען פון די אמעריקאנער צייטונגען.

דערווייל האט פאסירט א מעשה: די הויפט-ענטפלעקערקע פון די שאנטאזש-אפערעס, א געוויסע יודישע פרוי גארדאן, איז געפונען געווארען א געשטאכענע. דאס איז געווען א נקמה-אקט פאר איהר לאנגען צונג. צייטונגען האבען זיך צושריבען וועגען איהר, דערצעהלט, אז מיט 15 יאהר צוריק איז זי געווען אנ'אנשטענדיגע באלעבאטישע פרוי, נאר זי איז אריינגעפאלען אין נעץ פון שאנטאזש און כדי אויסצוקויפען זיך איז זי אליין געווארען אנ'אגענטקע ביי דער באנדע און גלייכצייטיג האט זי זיך אויך פערנומען מיט פראסטיטוציע. זי איז געווארען א פרוי פון דער אונטערוועלט.

טאג-טעגלעך זענען געקימען אין די צייטונגען די אטעם פערכאפענדיגע שילדערונגען וועגען איהר, דער עולם האט עס געלייענט מיט גרויס שפאנונג, ביז...

ביז ס'איז געקומען א נייע סענסאציע:

אין א שטילער אפגעלעגענער געסעל פון ניו-יארק, אין דער פאמיליע פונ'ם יודישען פאליציאנט בישאף, האט די 16-יאהריג מיידעל בעניטע, א פלייסיגע גימנאזיסטקע, זיך אנגעטאן א טויט דורך גאז-פערגיפטונג.

די דאזיגע בעניטא איז א טאכטער פון יעבער גארדאן, וועלכע האט שוין 15 יאהר נישט אנגעזעהען דעם מאן מיט די קינדער, דאס מיידעל האט די גאנצע צייט געמיינט, אז איהר מאמע איז שוין לאנג טויט. איצט האט מאר איהר זיך ענטפלעקט דער מוטערס שאנד, זי האט נישט געקענט קומען אין שולע און האט זיך אנגעטאן א מיתה.

ווידער האבען די צייטונגען געהאט צו שרייבען און האלטען דעם לייענער אין שפאנונג...

און אט איז א ברודער פון דער געהרגעטער גארדאן, א פעטער פון דער דערשטיקטער בעניטע, וויליאם פרענקל, געקומען צוריק פון בית-עולם. מיט צוויי טעג צוריק האט ער בעגראבען די שוועסטער און איצט די פלימעניצע.

אויפ'ן וועג האבען יונגלעך אויסגערופען די סענסאציע. ער האט געקויפט צייטונגען, וויפיל מ'האט איהם דערלאנגט, געקומען אין האטעל, געלייענט און אנגעהויבען לאכען, טאנצען, שפרינגען און רייסען אויף זיך די קליידער.

ער איז משוגע געווא-ען.

ס'איז זיך צונויפגעלאפען די האטעל-דינערשאפט, מ'האט געבראכט פאליציי, אנגעטאן איהם א משוגעים-העמדל און אוועקגעפיהרט אין שפיטאל.

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאדז.
26 מערץ 1931

אַרטיקעל 20

אין אַן׳אַרטיקעל אונטער דעם נאָמען "אונזער דערנידערונג" שרייבט ד״ר י. טהאָן:

איך וויל אָנרופען די זאַך ביים נאָמען, אַזוי ווי איך פיהל זי און איבּאַיינעם מיט מיר די איבּערוויגענדע מעהרהייט פון די פּוילישע יודען.

אַזוי איז עס: די אויספיהר־פעראָרדנונגען צו דער וואַהל־אָרדינאַציע צו די יודישע קהלות וואָס זייער קולמינאַציאָנס־פּונקט ליגט אין אַרטיקעל 20, וועלכער ערלויבּט צוריקצוציהען ביי אַ יודען זיין וואַהל־רעכט פאַר נישט־רעליגיעזקייט, האַלט איך פאַר אַ בּעוואוסטזיניגע, אָדער אונבּעוואוסטזיניגע, אַבּער אָהן ספק מיאוסע דערנידערונג פון פּוילישען יודענטום. קיין שום רעגירונג אין דער וועלט — סיידען די סאַמע אַנטיסעמיטישע און בּעזונדערס בּייזוויליגע — וואָלט זיך נישט דערלויבּט אַזוי צו דערנידריגען ווי אונזער — ווי בּעקאַנט זעהר „דרייסטע" — רעגירונג. קיין שום רעגירונג וואָלט נישט געוואַגט אַזוי צו האַנדלען לגבּי וועלכער עס איז געזעלשאַפט, אַ רעליגיעזע אָדער נאַציאָנאַלע, אָדער, ווי זי זאָל זיך נישט אָנרופען.

פאַרוואָס האָט די רעגירונג אַזוי געטון? וועמען צום נוצען? וועמען צו להכעיס?

דער ה׳ איבּערן־מיניסטער זאָגט, אַז דער אַרטיקעל 20. וואָס שטעלט איין אַ מיטעלאַלטערליכען „חרם" אונטער׳ן פּאַטראָנאַט פון אַ רעפּובּליקאַנישער רעגירונג, דאַרף פערהיטען די רעגירונג פאַר דער איבּערוואַזיע פון קאָמוניסטען. איך האַלט דעם ה׳ סקלאַדקאָווסקי פאַר אַ צו קלוגען און איבּטעליגענטען מענש, כדי איך זאָל כאָטש אויף אַ חלק פון אַ רגע אָננעהמען, אַז דאָס האָט ער אָפּגעבּראָטען אָט דעם גראָבּען אונזין. ער ווייסט דאָך צום בּעסטען, ווייל איהם שטעלען דאָך צו די פּאָליצייאישע אָרגאַנען גענויע און מסתם נישט קיין געפעלשטע בּעריכטען, אַז אויפ׳ן גאַנצען שטח פון פּוילען, פון דניעסטער בּיז צום באַלטיק, איז זיכער נישטאָ קיין 500 יודישע קאָמוניסטען, וואָס זאָלען האָבּען וואַהל־רעכט צו דער יודישער גמינע, לויט זייער עלטער, ער ווייסט דאָך גוט, אַז די יודישע קאָמוניסטען רעקרוטירען זיך פון עלטערע מיידלעך און פון יונגע — נאָך שרעקליך יונגישקע — יונגלעך. עלטערע יודישע קאָמוניסטען, ד.ה. אַזעלכע, וואָס דערגרייכען שוין דאָס 25־טע יאָהר, איז פערהאַן זעהר ווייניג. און דאָס דאָזיגע הייפעל איז צוטיילט איבּער גאַנץ פּוילען. צי פאַר אָט דעם צושפּרייטען הייפעל האָט מען געמוזט אַזוי מיט געוואַלט פאַרזיכערען די יודישע גמינע מיט אַ שטאַכעל־דראָט? דאַן פאַרוואָס בּלויז די יודישע גמינע און נישט אויך אַנדערע קירכליכע פעראייניגונגען.

ווען מיר דערמאָהנען זיך די בּעריש־אונגעשיקטע ווערטער וועלכע ס׳האָט אַרויסגעקוועטשט פון זיך אויף דער סיים־טריבּונע דער אָרימער דעפּוטאַט לייבּעל מינצבּערג — וועלכער טויג זיך איבּעריגענס צו פּאָליטיק ווי אַן׳אָקס צו קאָרטען — דאַן פערשטעהען מיר, פון וואַנען עס נעהמט זיך אָט די רעגירונגס־חכמה, וועלכע היט אָפּ מיט אַזאַ גרויסער זאָרגפעלטיגקייט די בּעדראָהטע יודישע קהלה פאַר קאָמוניסטישער אַרמעי, וואָס לויערט אויף איהר, אויסגערעכענט: אויף איהר, ווי דען אַנדערש! עפּעס אַ גהינום־חבריה האָט. ווייזט אויס, בשתיקה „איבּפאָרמירט" די רעגירונג, אַז דאָס יודענטום איז אַזוי אַדורכגעפרעסען פון קאָמוניזם, אַז בּלויז אַ מיטעלאַלטערליכער „חרם" אפשר נאָך מיט שוואַרצע ליכט און אַ הייזעריגען שופר קאָן נאָך העלפען.

די אונפערמיידליכע רעזולטאַטען מעהרען זיך שוין, אַזוי ווייט, אַז פערגינפּטיגערע אַגודה׳יסטען האָבּען זיך שוין אַליין דערשראָקען און טרומייטען שוין אויף ריקצוג. אָבּער וואָס זאָל טון אַזאַ קליין אַגודה׳ניקעל אין שידלאָוויעץ, ווען מ׳גיט איהם אין האַנד אַריין אַזאַ פערטיג געוועהר, ווי דער פּאַראַגראַף 20,? ער מוז דאָך פאָכען מיט דעם געוועהר וואַרפט מען טאַקע אַרויס פון דער גמינע די מעהרהייט יודען און מיט דער מינדערהייט ווערט מען זיך שוין אַן׳עצה געבּען. אַזאַ אָרים פּראָווינצער בּעשעפּעניש׳על ווייסט נישט, אַז פון די דאָזיגע אַרויסגעוואָרפענע וועט מען שוין נישט קאָנען נעהמען קיין גמינע־שטייערען און צוליבּ דעם וועט מען נישט האָבּען מיט וואָס צו רעגירען.

אָט אַזוי זעהט אויס אין דער פּראַקטיק דער אַרט. 20, דורך וועלכען די רעגירונג האָט אונז מיאוס דערנידעריגט. אַרויסגעבּענדיג אונז אָהן אַפּעלאַציע אין די הענד פון אַ קלייבּער מינדערהייט, וועלכע איז חוצפּה׳דיג און עקעלהאַפטיג אַראָגאַנט ווייל זי פיהלט היגטער זיך דעם סטאַראָסטע מיט דעם פּשאָדאָוויק.

אין ערשטען צאָרן צוליבּ דער דאָזיגער עוולה, און דער דאָזיגער דערנידערונג האָט זיך פּשוט געוואָלט פּראָקלאַמירען אַן׳אַלגעמיינע אָפּהאַלטונג פון די וואַהלען, מצד אַלע יודישע שיכטען, אַ חוץ דער אגודה, אפשר וואָלט די איבּעראַשונג, וואָס אַזאַ בּילד וואָלט אַרויסגערופען אויסגעהיילט אויף תמיד די רעגירונג פון אַזעלכע קאַרקבּרעכענדיגע עקספּערימענטען ,ווי די לעצטע אויספיהר־פאָרשריפטען. אָבּער איך וואָלט נישט וועלען האַנדלען ווי יענער חדר־יונגעל, בּיי וועלכען אַ הונד האָט אויפ׳ן וועג אין חדר אַריין צוגעכאַפּט דעם פריהשטיק און ער האָט איהם אויך צוגעוואָרפען דעם סידור: „האָסטו געכאַפּט דאָס בּרויט מיט פּוטער, נעהם זשע צו אויך דעם סידור!".

איך האָב מורא פאַר׳ן פערלויף פון דער דאָזיגער וואַהל־קאַמפּאַניע אין געוו. קאָנגרעס־פּוילען. אָבּער וואָס עס זאָל נישט געשעהען — די וועלט וועט זיך איבּערצייגען, וואָס דאָס הייסט רעליגיעזע געוואַלדטאַט, וואָס עס הייסט פערגוואַלדיגען דאָס מענשליכע געוויסען אין סאַמע עמפּפינדליכען פּונקט. די וועלט וועט זיך איבּערצייגען אַז די גרעסטע מעהרהייט פון די יודען פיהלען די דאָזיגע אונגליקליכע פאַרשריפטען נישט מיט קיין קליינעם ווייטאָג ווי די אוקראַינער זייער פּאַציפיקאַציע.

באַטירליך, וועלען מיר קיין גענף מיט קיין אַנקלאַגעס נישט פאַהרען, ד ירעגירונג און די פּוילישע געזעלשאַפט ווייסען, אַז די וועגען פון אונזער פּאָליטיק פיהרען נישט קיין גענף. זיי געהען זיך אָבּער צונויף בּלויז אין וואַרשאַ. אָבּער צו די יודען און צו דער רעגירונג, וועלען מיר נישט אויפהערען צו טענה׳ן, אויף פערזאַמלונגען, אין דער פּרעסע און פון דער סיים־טריבּונע אַז מ׳בּעפולה׳ט אונז שווער, פערקריפּלענדיג דעם קליינעם שיין פון זעלבּסטפערוואַלטונג, וועלכען עס גיט אונז די יודישע גמינע.

אויבּ ה׳ סלאַוואָ־סקלאַדקאָווסקי זאָגט צום דירעקטאָר פון יט״א, אַז די יודען ליידען עקאָנאָמיש נאָר אין דערזעלבּער מאָס, וויפיל די גאַנצע בּעפעלקערונג צוליבּ׳ן ווירטשאַפטליכען קריזיס, וועלען מיר עס איהם מוחל זיין. וועגען דעם קאָן מען רעדען שטיל, אין קאַבּינעט. אָבּער וועגען דער מאָראַלישער עוולה, וואָס טרעפט אונז אין סאַמע האַרץ אַריין, קאָן מען שטיל נישט רעדען.

יודישע געזעלשאַפטליכע טעטיגקייט

איז אַ מוסטער פון פּאָזיטיווער איניציאַטיוו

אַ בּריף פון פּרעמיער סלאַוועק צו דער יודישער טעלעגראַפען־אַגענטור

וואַרשאַ, (יט״א) דער הויפּט־דירעקטאָר פון דער יודישער טעלעגראַפען־אַגענטור ה׳ יעקב לאַנדוי האָט ערהאַלטען פון שעף פון פּרעסע־בּיוראָ ביים פּרעזידיום פון מיניסטאָרען ־ ראַט ה׳ טאַדעאוש שוויענציצקי פאָלגענדען בּריף:

לויט׳ן אויפטראַג פון ה׳ פּרעזעס פון מיניסטאָרען־ראַט ה׳ וואַלערי סלאַוועק האָב איך דעם כּבוד איבּערצושיקען די פאָלגענדע ערקלערונג פון ה׳ פּרעמיער פאַר דער יודישער טעלעגראַפען־אַגענטור:

„דער קאַמף מיט׳ן קריזיס און די מילדערונג פון זיינע פאָלגען פון וועלכע עס איז איצט אַזוי שווער געטראָפען די ווירטשאַפטליך־שוואַכערע בּעפעלקערונג אויף דער גאַנצער וועלט — מוז אומעטום זיין די אויפגאַבּע נישט נאָר פון די אַרבּייטען פון דער רעגירונג נאָר אויך פון דער גאַנצער געזעלשאַפט. די פּוילישע רעגירונג פיהרט די דאָזיגע אַרבּייט ענטשידען, בּעגריסענדיג גלייכצייטיג מיט צופרידענהייט יעדען אויסדרוק פון אַ פּאָזיטיווער געזעלשאַפטליכער איניציאַטיוו.

די הילפס־אַקציע פאַר דער יודישער בּעפעלקערונג אין אייראָפּא, וואָס ווערט געפיהרט דורך די יודישע געזעלשאַפט אין די פּעראייניגטע שטאַטען און קומט אַמבּולסטען צום אויסדרוק אין דער טעטיגקייט פון „דזשאָינט דיסטריבּושן קאָמיטע", איז מיר בּעקאַנט און איך שאַץ זי פולשטענדיג אָפּ. די דאָזיגע טעטיגקייט איז נישט נאָר אַ מוסטער פון פּאָזיטיווער געזעלשאַפטליכער איניציאַטיוו, נאָר אויך אַ שעהנער אויסדרוק פון אַלמענשליכען הומאַניטאַריזם און סאָלידאַריטעט".

(—) וו. סלאַוועק".

„ה׳ שכן, לאָמיר מאַכען שלום!"

איינפלוסרייכע דייטשע צייטונג וועגען דער נויטווענדיקייט צו ראַטיפיצירען דעם פּויליש־דייטשען האַנדעלס־אָפּמאַך

אין אַן׳אַרטיקעל א.ג. „איצט איז די רייה אויף דייטשלאַנד" שרייבּט די פראַנקפורטער צייטונג:

„פּוילען האָט שוין ראַטיפיצירט דעם האַנדעלס־און ליקווידאַציע־טראַקטאַט מיט דייטשלאַנד, ה׳ זאַלעסקי קאָן זיך איצט מיט אַ שמייכעל אָפּרופען צו דייטשלאַנד: „ה׳ שכן, איצט איז אייער רייה!".

אין זומער פון פערגאַנגענעם יאָהר איז ד ילאַגע געווען פּונקט אַ פּערקעהרטע, דער רייכסטאָג האָט אָנגענומען דעם ליקווידאַציע־אָפּמאַך און די פּוילישע רעגירונג האָט נישט געוואוסט, צי דער סיים וועט איהם וועלען ראַטיפיצירען. איצט נאָך די בּייע וואַהלען אין פּוילען האָט די רעגירונג, אויסנוצענדיג איהר מעהרהייט, שנעל פאַרגעלעגט דעם סיים צו ראַטיפיצירען בּיידע אָפּמאַכען. אויף אַזאַ אופן האָט דער פּוילישער אויסערן־מיניסטער ״עהאַט די מעגליכקייט צו מאַכען אַן׳אויסגעצייכענטען גאַנג אויפ׳ן שאַך־בּרעט.

„ווייל אין מאָמענט, ווען צוליבּ די געשעהעניש׳ען אין איבּער־שלעזיען און צוליבּ דער פּאַציפיקאַציע פון מזרח־גאַליציען, איז די אייראָפּעאישע אַטמאָספערע געווען נישט גינסטיג פאַר פּוילען, איז ה׳ זאַלעסקין געלעגען דערין צו ווייזען אייראָפּע, אַז פּוילען איז לחלוטין נישט אַזעלכע, פאַר וועלכער מ׳האַלט איהר. ער האָט דעריבּער אויסגעשטרעקט די האַנד צום שכן: „לאָמיר זיין פריינד!" ער איז געווען אויף אַזוי פיל אויפריכטיג, אַז ער האָט גאַנץ בּולט געזאָגט אין סיים: „ווען אַפילו די ראַטיפיקאַציע זאָל פון דער צווייטער זייט נישט צושטאַנדקומען, וועט אייער אַרבּייט נישט געהן פערלוירען. ווייל דורך איהר האָט דאָס פּוילישע פאָלק געגעבּען אַ בּעווייז, אַז עס איז גרייט צו אַפריכטיגער צוזאַמענאַרבּייט מיט אַלע, וועלכע ווינשען, אַז די ווירטשאַפטליכע לאַגע זאָל זיך פערבּעסערען. די שולד פאַר אָפּהאַלטען די דאָזיגע פערבּעסערונג וועט דעריבּער פאַלען נישט אויף פּוילען!"

„דאָס איז פאַר ה׳ בּריבּינגען אַזוש אַ צו קלאָרע ערקלערונג. עס וואָלט דעריבּער געווען אַ מפּלה פאַר דייטשלאַנד און אַ נצחון פאַר פּוילען, ווען ה׳ זאַלעסקי וואָלט אין מאי געקאָנט ווידערהאָלען זיינע רעדע אין גענף. עס איז דעריבּער די העכסטע צייט אַז דער שלום אויף מזרח זאָל ענדליך געשלאָסען ווערען, ווייל דער קריג האָט אין משך פון 6 יאָהר, ווי ער דויערט, שוין אָנגעריכט בּיידע צדדים גענוג שאָדענס."

סאָציאַלע הילף דורך די ג״ח־קאַסעס

רעקאָמאַנדירט דער פערבּאַנד פון די שטעדט די מאַגיסטראַטען

וואַרשאַ, (יט״א) אין אָפיציעלען אָרגאַן פון פערבּאַנד פון די שטעט „סאַמאָזשאָנד מיעיסקי" איז פּערעפענטליכט געוואָרען אַן׳ערקלערונג פון פערבּאַנד פון די שטעט (זוויאָנזעק מיאַסט), וועגען דער וויכטיגער טעטיגקייט פון די ג״ח־קאַסעס אויפ׳ן געביט פון סאָציאַלער הילף פאַר דער נויטבּעדערפטיגער יודישער בּעפעלקערונג און וועגען דער נוצליכקייט פון אונטערשטיצען די דאָזיגע אינסטיטוציעס.

אין דערמאָהנטע קאָמוניקאַט ערקלערט דער פערבּאַנד פון די שטעט „אַז די ג״ח־קאַסעס וועלכע ווערען געפיהרט אונטער דער אַלגעמיינער לייטונג פון „דזשאָינט" האָבּען די אויפגאַבּע צו ערמעגליכען דער יודישער בּעפעלקערונג פון פּוילישע שטעט דאָס פיהרען זייערע אַרבּייטס־וואַרשטאַטען און זעלבּסטשטענדיגע ווירטשאַפטען דורכ׳ן ערטיילען זיי אָהן־פּראָצענטיגע הלוואות אומצוקעהרען אין קליינע ראַטעס.

„דער פערבּאַנד פון די שטעט האַלט, אַז די אַרבּייט פון די ג״ח־קאַסעס איז די אַמעהרסטען ריכטיגסטע פאָרם פון סאָציאַלע הילף, און די דאָזיגע הילף איז גלייכצייטיג דער פערהיטונגס־מיטעל פון פערגרעסערען זיך פון דער צאָהל אביונים, אַזוי אַרום ענטלאַסטען די ג״ח־קאַסעס אין געוויסער מאָס די מאַגיסטראַטען ביים ערפילען זייערע אויפגאַבּען אויפ׳ן געביט פון סאָציאַלער הילף.

סוף פון דער פּוילישער אויסוואַנדערונג קיין אַמעריקאַ און קאַנאַדע

גדיניאַ, (יט״א) ווי עס ווערט מיטגעטיילט פון דער צענטראַלער לייטונג פון דער פּוילישער טראַנסאַטלאַנטישער שיף־געזעלשאַפט „גדיניאַ־אַמעריקאַ־ליניע" וועלכע האָט דעם פּאַקטישען מאָנאָפּאָל איבּער דער אויסוואַנדערונג פון פּוילען, קיין צפון־אַמעריקאַ און קאַנאַדאַ אַז אין די קומענדע זומער־חדשים וועלען די שיפען פון דער זעלבּער געזעלשאַפט אונטערנעהמען אַ רייה אויספלוגען אין די באַלטישע פּאָרטען, סקאַנדינאַווישע פּאָרטען און אייביגע שפּאַציר־רייזעס יאויפ׳ן ים. דער דאָזיגער פּאַקט בּעווייזט, אַז די שיפען וועלען נישט קענען בּענוצט ווערען צו זייער אייגענטליכען צוועק, ווייל די פּוילישע עמיגראַציע ווערט איצט פּאַקטיש איבּערגעשטעלט.

אָרטאָגראַפישע קאָנפערענץ פון „ייוואָ" קומט פאַר שבועות

ווילנע, (יט״א) די הכנות צו דער אָרטאָגראַפישער קאָנפערענץ פון יודישען וויסענשאַפטליכען אינסטיטוט זענען זיין פּולען גאַנג. אַ גאַנצע רייה צענטראַלע און לאָקאַלע אינסטיטוציעס פון פּוילען, לעטלאַנד, ליטע און רומעניען האָבּען שוין געמאָלדען וועגען זייער אַנטייל אין דער קאָנפערענץ. אַ טייל אָרגאַניזאַציעס האָבּען בּיי זיך געעפענט אַ דיסקוסיע וועגען פּראַגעס פון אויסלייג, אויך אין דער פּרעסע האָט מען גענומען בּעהאַנדלען דעם ענין.

צוליבּ דער דאָזיגער בּרייטער פּראַאינטערעסירונג האָט דאָס אויספיר־בּיוראָ פון „ייוואָ" בּעשלאָסען אָפּצורוקען דעם טערמין פון דער געפּלאַנטער קאָנפערענץ אויף קנאַפּע צוויי חדשים, די קאָנפערענץ וועט פאָרקומען אין ווילנע היינטיגען שבועות, דעם 22 און 23־טען מאַי. דאָס צווייטע זאַמעלבּוך „דער איינהייטליכער יודישער אויסלייג" ווערט שוין געזעצט. עס וועט האַלטען 10—12 בּויגען.

אויסצייכנונג פון פּראָפ. לאַזערסאָן

ריגע, (יט״א) אין שייכות מיט׳ן דרייצענטען יובל פון דער אונאָבּהענגיגקייט פון דער עסטאָנישער רעפּובּליק האָט דער עסטאָנישער געזאַנדטער איז ריגע ה׳ ווירגאָ איבּערגעגעבּען דעם יודישען דעפּוטאַט פון לעטלענדישען סיים פּראָפ. לאַזערסאָן אַ הויכען אָרדען און אַ דיפּלאָם. די אויסצייכנונג פאַר פּראָפ. לאַזערסאָן שטעהט אין צוזאַמענהאַנג מיט זיין אַמאָליגער אַרבּייט אַלס דעפּאַרטאַמענט־לייטער אין רוסישען אינערן־מיניסטעריום אין פּעטערבּורג בּעת קערענסקיס רעגירונג אין יאָהר 1917 דעמאָלט איז פּראָפ. לאַזערסאָן אַלס לייטער פון מיעוטים־דעפּאַרטאַמענט צוזאַמען מיט דעם בּעקאַנטען עסטאָנישען עסקן פּראָפ. פּיפּ, (געוו. אויסערן מיניסטער אין עסטלאַנד) אויסגעקומען צו קעמפען ביי דער רוסישער רעגירונג פאַר דער אָנערקענונג פון טעריטאָריאַלער אויטאָנאָמיע פאַר דעם דעמאָלסדיגען עסטאָנישען מיעוט אין רוסלאַנד. אונטער דער לייטונג פון פּראָפ. לאַזאַרסאָן איז שוין געוואָרען אויסגעאַרבּייט אַן׳ענטשפּרעכענדער געזעץ־פּראָיעקט, וועלכער האָט געזאָלט בּעשטעטיגט ווערען דורך דער רוסישער גרינדונגס־פערזאַמלונג. צוליבּ דער באָלשעוויסטישער רעוואָלוציע איז די אַרבּייט אויף דעם געביט בּטל געוואָרען.

אַ יודישע דעלעגאַציע בּיי׳ם מיניסטער בּענעש

וועגען קאַלענדאַר־רעפאָרם

פּראַג, (יט״א) דער טשעכאָסלאָוואַקישער אויסערן־מיניסטער ד״ר עדוואַרד בּענעש האָט אויפגענומען אַ דעלעגאַציע פון אויבּערשטען ראַט פון די יודישע קהלות אין טשעכאָסלאָוואַקיי. די דעלעגאַציע האָט איבּערגעגעבּען דעם מיניסטער די יודישע פּאָסטולאַטען וועגען קאַלענדאַר־רעפאָרם און האָט געבּעטען זיי שטיצען אויף דעם גענפער פאָרום.

מיניסטער בּענעש האָט פערשפּראָכען זיך בּעשעפטיגען מיט דעם ענין און האָט געבּעטען צוצושטעלען אַן׳אויספיהרליכען מאַטעריאַל.

—=:0:=—

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג 26 ח ניסן תרצ"א

מערץ
זון-אויפגאנג 5.40
זון-אונטערגאנג 5.48

רעגולאציעס, אפעלאציעס, באנקראטען און גרייט בריף

טעגליכע כראניק פון האנדעלס-געריכט

אין יוני 1925 האט דאס האנדעלס-געריכט ערקלערט פאר באנקראט די פירמע מ. לובא (פרייהייטס-פלאץ 5) אין דעצעמבער 1926 האט דער באנקראטירטער לובא פארגעשלאגען די קרעדיטארען צו רעגולירען מיט זיי די חובות אויף 10 פראצ. צאהלבאר אין א יאהר. די מעהרהייט האט דעם פארשלאג אנגענומען, אייניגע קרעדיטארען האבען דערלאנגט אנ'אפאזיציע. דאס געריכט האט אבער אין נאוועמבער 1927 דעם אפמאך בעשטעטיגט.

די „פעטריקאווער רעקטיפיקאציע" האט דעם אורטייל אנגעקלאגט אין אפעלאציע-געריכט. דערווייל האט זיך די פירמע ווארשיינליך אויסגעגליכען און זיך געווענדעט אין געריכט מ'זאל די אפעלאציע נישט בעטראכטען. דאס אפעלאציע-געריכט איז די ביטע נאכגעקומען.

* * *

די פירמע יורשים פון יוזעף נעדושווידושינסקי (זגאיניקאווא 73) האט אין דעצעמבער בעקומען א פראלאנגאציע פון די צאהלונגען. ווען די גשעפטען האבען זיך נישט געבעסערט, האט זיך די פירמע געווענדעט מ'זאל איהר ערלויבען אנהויבען אויסגלייכס-אינטערהאנדלונגען און האט פארגעשלאגען צו בעצאהלען 70 פראצ. פון די חובות צאהלבאר אין צוויי יאהר. דאס געריכט האט ערלויבט אנצוהויבען אויסגלייכס-אונטערהאנדלונגען מיט'ן תנאי, אז אויב די קרעדיטארען וועלען עס פערלאנגען זאלען זיי זייערע חובות פערזיכערט ווערען היפאטעקאריש.

* * *

איזאק וויינשטאט (זאכאדניע 66) איז פאר'יאהרען סעפטעמבער ערקלערט געווארען פאר באנקראט און ער איז ארעסטירט געווארען, ווייל דאס געריכט האט אויף איהם געהאט א חשד, אז ער האט באנקראטירט בייזוויליג. וויינשטאט האט בעקומען א גלייט-בריף אויף צוויי חדשים. איצט איז דער גלייט-בריף פערלענגערט געווארען אויף דריי חדשים.

* * *

אהרן מיכאל אזשעל האט אין 1911 יאהר היפאטעקאריש פערזיכערט אויף זיין העלפט הויז א קויציע פון 20,000 רובל לטובת בידערמאנען פאר וועקסלען, וועלכע אזשעל האט אויסגעשטעלט אין בידערמאנס ארדרע. אזשעל איז געשטארבען און דאס הויז איז איבער צו זיין פרוי חיה שרה און זוהן ליב. אין 1925 י. האט זיך בידערמאן געווענדעט אין געריכט, פערלאנגענדיג איבערעכענען דעם חוב אויף 25 פראצ. און צומשפט'ן איהם 13,300 זל. מיט 15 פראצענט יעהרליך. דאס האנדעלס-געריכט איז די בקשה נאכגעקומען, אבער האט נישט ארויסגעגעבען קיין אורטייל וועגען ערטיילען א פערזיכערונג פאר דער תביעה.

ראובן ליב ארזשעל, וועלכער איז געווען ארעסטירט אין ווילנער אויספארשונגס-טורמע, האט געבעטען אפלעגען דעם פראצעס, ווייל די וועקסלען, וואס דער פאטער האט ארויסגעגעבען זענען נישט פראטעסטירט געווארען. דאס געריכט האט די געפאדערטע סומע בידערמאנען צוגעמשפט מיט 15 פראצ. ציינזען ביז'ן 1. מערץ 1927 און 10 פראצ. אויף ווייטער.

די ארזשעל'ס האבען זיך געווענדעט מיט אנ'אינצידענטאל-אנקלאגע אין אפעלאציע געריכט אין ווארשא. דאס אפעלאציע-געריכט האט בעשטעטיגט דעם לאדזשער אורטייל.

* * *

ענדע 1926 י. האט מוריצי ריינער פון סאסנאוויץ געקויפט ביי ענגעל בוימוואהל אפפאל פאר 6000 זל. און האט דעם בעטראג געדעקט מיט וועקסלען, וועלכע ענגעל האט דיסקאנטירט. ווען דער אפפאל איז אנגעקומען, האט זיך ארויסגעשטעלט אז זיי זענען אנדערע ווי די מוסטערען און טויגען נישט אויף צו רייניגען די מאשינען, צו וואס ריינער האט עס געקויפט. ריינער האט דעריבער די סחורה נישט צוגענומען און זיך געווענדעט אין געריכט, אז ס'זאל אויפגעלעזט ווערען זיין קויפטראנזאקציע און ער זאל צוריקבעקומען די 6000 זל.

דאס געריכט האט צוגעפסקנט פון ענגעלן לטובת רייננערן די 6000 זל מיט ציגזען און קאסטען.

ענגעל האט דעם אורטייל אנגעקלאגט אין אפעלאציע-געריכט. דאס אפעלאציע-געריכט האט דעם לאדזער אורטייל בעשטעטיגט.

* * *

צוליב א ווענדונג פון דער „גאליצישער פאפיר-פאבריק" האט דאס געריכט בעשלאסען צו בעטראכטען דעם ענין וועגען אפשאפען דעם באנקראט פון דער פירמע „טעקמורא", ווייל דער אינהאבער פון דער פירמע פינקוס כושאנאוויטש איז מעהר דער פאפיר-פאבריק גאר נישט שולדיג. די חובות האט איבערגענומען ראזאליא כושאנאוויטש.

מלוכה-אוצר מאהנט זיך ביי א יודישען אפטייקער 1 און א האלב מיליאן זל.

דאס געריכט ווארפט פולשטענדיג אפ די תביעה

סענסאציאנעלער פראצעס אין לאדזער קרייז-געריכט

(א) אין קרייז-געריכט איז נעכטען פארגעקומען דער פראצעס פון יעקב כאנאכאוויטש, וועלכער איז בעשולדיגט געווארען אין מיליאניגע מיסברויכען געגען דעם מלוכה-אוצר.

כאנאכאוויטש בעזיצט אנ'אפטייק סקלאד. אין יאהר 1925 האט ער געעפענט א פאבריק פון קעלניש וואסער אונטער דער פירמע „שטאם". פאר דער דאזיגער פאבריק פלעגט ער בעקומען 100 גראדיגען שפירט, וועלכער איז געווען עטוואס נישט ריין, און איז אבער נישט געווען פערגיפטעט. אין פערלויף פון 5 יאהר האט כאנאכאוויטש דערהאלטען פון מלוכה-מאנאפאל 38.249 ליטער צו 5 זל. פאר א ליטער, בעת דער נארמאלער פרייז האט בעטראגען 13 זל. פאר א ליטער. אין יאהר 1929 האט דער מאנאפאל בעקומען א רייה אנאנימע אנקלאגעס, אז כאנאכאוויטש פערווענדעט דעם שפירט נישט אויף קעלניש וואסער, נאר אויף אנדערע צוועקען.

די אינספעקציע פון מאנאפאל אין נאוועמבער 1929 האט פעסטגעשטעלט, אז די פאבריק פון קעלניש וואסער פונקציאנירט נישט. א צווייטע רעוויזיע אין פעברואר 1930 האט פעסטגעשטעלט, אז אין דער פאבריק זענען נישטא קיין שום מאשינען און קיין שום סחורה. אין די ביכער זענען אנגעוויזען געווען פיקטיווע אפנעהמער.

די פאבריק איז געשלאסען געווארען און דער מאנאפאל האט אפגעשטעלט כאנאכאוויטשען דעם פערקויף פון ביליגען שפירט. דער מאנאפאל האט בערעכענט, אז ער האט געהאט היזק ביי כאנאכאוויטשען 22 490 754 זל. און האט איהם בעשטראפט מיט 22.490.754 זל.

האנאכאוויטש האט אנגעגעבען א רעקורס און די שטראף איז איהם פערקלענערט געווארען אויף 11 מיליאן 145.377 זל. און איז מיט דעם בעטראג ארויף היפאטעקאריש אויף זיינע הייזער.

כאנאכאוויטש איז פון דער ערלעדיגונג געבליבען אומצופרידען און האט דעם אורטייל אנגעקלאגט אין קרייז-געריכט.

נעכטען איז דער פראצעס פארגעקומען אין היגען קרייז-געריכט צום פראצעס זענען ארויסגערופען געווארען 70 עדות. כאנאכאוויטש האט ערקלערט, אז דאס גאנצע שפירט האט ער פערווענדעט אויף אויסצואורבייטען קעלניש וואסער. די ביכער האט כאנאכאוויטש בעהאלטען פאר דער פינאנץ-מאכט מורא האבענדיג פאר גרויסע שפייערען. שפעט אין אווענד האט דאס געריכט ארויסגעטראגען דעם אורטייל לויט וועלכען יאקיב כאנאכאוויטש האט צוריקבעקומען זיין פערזיכערונג אויף דער סומע פון 11 מיליאן 245 טויזענד זלאטיס און ער ווערט פולשטענדיג בעפרייט.

די זעלבסטמארדען-מגפה

צוליב עקסמיסיע

(2) אויף פושענדזאלניאנא 4 האט סטאניסלאווא זשאלקאווסקא בעקומען אנ'עקסמיסיע. זי האט געהאט 6 קינדער און געווען ארבייטסלאז. די מורא פאר בלייבען אהן א דאך, האט אויף איהר אזוי געווירקט, אז זי האט בעשלאסען ליבער צו בעגעהן זעלבסטמארד און האט אויסגעטריקען יאדיגע. די פאגאטאוויע האט איהר ערטיילט הילף.

צוליב מורא פאר מיליטער-דינסט

(2) אויף פיעטריקאווער 100 אין קלישע־אנשטאלט פון בארקענהאגען איז בעגאנגען זעלבסטמארד דער 21־יאהריגער טוועניוש טישקאווסקי. די פאגאטאוויע האט איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל. די וואונד פונ'ם קויל איז נישט קיין שווערע, ס'איז אבער פארהאן א געפאהר, אז ביי טישקאווסקין זאל ענטשטעהען א בלוט-פערגיפטונג.

פאליציי, וועלכע פיהרט א דורך די אויספארשונג האלט, אז טישקאווסקי איז בעגאנגען זעלבסטמארד, מורא-האבענדיג פאר'ן דינסט אין מיליטער.

צוליב נויט און הונגער

(א) אין פערלויף פון בעכטיגען טאג האט די פאגאטאוויע 5 מאל אינטערווענירט ביי זעלבסטמערדער:

אויף בעצאלא 4 האט זיך אויפגעהאנגען דער 31־יאהריגער אויגוסט מיכאל, אנ'ארבייטסלאזער. מ'האט איהם בעצייטענס בעמערקט און אראפגענומען פון דער תליה.

אויף דאמבראווסקא 2 האט אויסגעטריקען יאדיגע די 32־יאהריגע עלעאנארא גאיעווסקא. אין א שווערען צושטאנד האט זי די פאגאטאוויע אפגעפיהרט אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

אויף ראדוואנסקא 45 האט זיך פער'סמ'ט מיט וויטריאל אלגא קאסמאן אין א שווערען צושטאנד האט מען זי אפגעפיהרט אין שפיטאל.

אויף זגערזשער 64 האט זיך פער'סמ'ט די 44־יאהריגע אירענא בוכהאלץ, אנ'ארבייטסלאזע. אין א שווערען צושטאנד האט מען זי אפגעפיהרט אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

אויף זשעלאזנא 11, האט זיך פער'סמ'ט מיט עסיג־עסענץ טוועניוש מינק, אנ'ארבייטסלאזער, אין א שווערען צושטאנד האט איהם די פאגאטאוויע אפגעפיהרט אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

ויין כשר לפסח

ווילט איהר גוטען וויין אויף ארבע כוסות
און הנאה האבען פאר אייער געלד, נישט פערגעסט
קויפט ראדזינען-וויין דעם בעסטען
פון דער וויין- און מעהד-פאבריק פירמא „פראגרעס".

פאר א זלאטע פופציג קריגט איהר דארט
א באטשינקע וויין גאר אנ'אנטיק
און דערצו אויך אנדערע וויינען
פון אונזער אייגענער פאבריק.

„פראגרעס" נעמט זיבען קויפען אלע,
ווייל ער איז גוט, און ביליג אנערקענט,
ווער עס קויפט איהם איינמאל,
בלייבט אונזער שטענדיגער קליענט.

מעהד און וויין די בעסטע סארטען
בעקומט איהר ביי אונז אלעריי,
גוט און ביליג איז נאר „פראגרעס"-וויין
אלטער מארק נומער צוויי.

ארבייטסלאזע אונטערשטיצונג

(מ) פרייטאג וועט מען אויף דער גאס פון 28 שיסער פולק 32 אין ביורא פון אונטערשטיצונגס-אמט ביים מאגיסטראט אנהויבען אויסצאהלען די ארבייטסלאזע אונטערשטיצונגען פאר'ן חודש מערץ לויט'ן פאלגענדען סדר:

פרייטאג, ד. 27 מערץ
A, B, C, D, E, F, G, H, I, J,
שבת, ד. 28 מערץ
K, L, Ł, M,
מאנטאג, ד. 30 מערץ
N, O, P, R, S,
דינסטאג, ד. 31 מערץ
T, U, W, Z, Ż.

היינט ווערט אויסגעצאהלט

די פסח-אונטערשטיצונג אין דער קהלה

נעכטען איז פארגעקומען א זיצונג פון דער פסח-קאמיסיע ביי דער קהלה. ס'איז בעשלאסען געווארען אויסצוצאהלען די אונטערשטיצונגען מעהר ווייניגער אין דער זעלבער הויך ווי פאר'איאהרען.

פארשטעהער פון די פעראיינען, שטיבלעך און חברות דארפען היינט קומען אין דער קהלה מיט געהעריגע בעפולמעכטיגונגען כדי אפצונעמען דאס געלד. דאס געלד וועט אויסגעצאהלט ווערען פון 6 ביז 10 אין אווענד.

יט"א-דירעקטארען אין לאדז

היינט פריה קומען צו פאהרען קיין לאדז דער גענעראל-דירעקטאר פון דער יודישער טעלעגראפען-אגענטור ה' יעקב לאנדא, דער דירעקטאר פון לאנדאנער יט"א-ביורא ה' ב. סמאלאר און דער דירעקטאר פון ווארשאווער יט"א-ביורא ה' מ. מאזעס.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) פאטאש (פלאץ קאשטשעלני 10), כארעמזא (פאמארסקא 12), מילער פיעטרקאווער 46), עפשטיין (פיעטרקאווער 225), גארטשיצקי (פשעיאזד 59), אנטאנעוויטש (פאביאניצקא 50).

א גוט כשר
פלעשעל וויין
על חג הפסח איז נור
מענדעל בארנשטיין'ס

היינט און פאלג. טעג
רייצענדע פארטנערקע פון MAURICE CHEVALIER און DENIS KING
— די אונפערגלייכליכע —
JEANETTE MAC DONALD
נאך א סך גרויסע ערפאלגען אין „ליבעס-פאראדע", „קעניג פון די בעטלערס" און „מאנטע-קארלא"
בעוויזט זיך אין סענסאציאנעלען פילם
אינזעל פון פערצווייפעלטע הערצער
אויסער פראגראם: קלאנג-צוגאבע
„TANCUJĄCE PRALINKI"
און לאנד-אקטואליטעטען.
אנהויב אין געוועהנליכע טעג 4.30 נאכמיטאג
שבת, זונטאג און יום-טוב 12.30 בייטאג
פאפולערע פרייזען.

פערצווייפעלטע נקמה פון א פערשטויסענער

אויסגעברענט דעם חתן אַנ'אויג און אליין בעגאנגען זעלבסטמארד

(2) אויף פלאַץ דאמבראָווסקי 3 האָבען די שכנים דערהערט געשרייען און קרעכצען. ווען זיי זענען אַרויסגעלאָפען, האָבען זיי דערזעהן 2 מענשען ליגען אויף די טרעפ. מ'האָט צו זיי אַרויסגערופען פאָגאָטאָוויע און פאָליציי. די אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט פאָלגענדעס: העלענאַ דאָמאַגאַלסקאַ, א דינסט-מיידעל האָט זיך בעקענט מיט'ן 18-יאָהריגען פריזיר-געזעל מיעטשיסלאַוו קולטשיצקי און זייערע בעציהונגען זענען ווייט פערגאַנגען. דערווייל האָט זיך מיעטשיסלאַוו בעקענט מיט אַן אַנדער מיידעל און האָט פערלאָזט העלענאַ. זי האָט דעריבער בעשלאָסען זיך אָן איהם נוקם צו זיין און געקויפט א פלעשעלע זאַלץ-זויער, אפגעוואַרט איהם אויף די טרעפ און בעגאָסען דאָס געזיכט. ס'האָט זיך דערהערט אַ געשריי און קולטשיצקי איז אין ווייטען געפאַלען אויף די טרעפ. דאָמאַגאַלסקאַ האָט דאַן אויסגעטרינקען דעם רעשט סם פון פלעשעל און איז אויך געפאַלען אין אָהנמאַכט.

די אַרויסגערופענע פאָגאָטאָוויע האָט פעסטגעשטעלט, אַז ביי קולטשיצקי'ן איז אויסגערינען אַנ'אויג. דאָמאַגאַלסקאַ איז האָפנונגסלאָז. ביידע זענען אָפגעפיהרט געוואָרען אין קרייז-שפּיטאָל פון דער קראַנקען-קאַסע.

פאר בעגנב'נען זיך אליין — 3 חדשים טורמע

(מ) שמעון לעווין פון פעטריקאָוו האָט אסעקורירט זיין וואוינונג פון גנבה און פייער כדי ער זאָל קענען רוהיג שלאָפען און פערברענגען אויסער דער היים. ווען זיינע געשעפטען זענען איהם אָבער אויסגעשלעכט, איז איהם איינגעפאלען אַנ'אופן ווי אזוי לייכט צו קומען צו אביסעל מזומן געלט.

האָט ער געלאָזט אַרויספיהרען אלע זאכען פון זיין וואוינונג און סימולירענדיג א גנבה, מיטגעטיילט וועגען דעם אין דער אסעקוראציע-געזעלשאפט. אזוי ווי ער איז אָבער געווען א „ווייטשער" האָט ער די „גנבה" אויסגעפיהרט ווי א לאַיק און מ'האָט זיך טאקי באלד געכאפט, אז דאָס שטיקעל ארבייט האָט אויסגעפיהרט לעווין אליין.

דאָס געריכט האָט איהם פערמשפט אויף 3 חדשים טורמע.

—=III=—

שוין ווידער א ירושה פון אמעריקא

(2) בראָניסלאַוו מעלזשיגסקי פון וויזנער גאַס 25/27 האָט בעקימען אַ ירושה פון... אַמעריקאַ.

אין 1907 איז קיין אַמעריקאַ אַרויסגעפאָהרען אַ לאָדזער קינסט-מאָלער איגנאַץ מעלזשינסקי, איבערלאָזענדיג דאָ אַ פרוי עמיליע מיט 2 קינדער אויף אָננאַ 24. מעלזשינסקי האָט זיך בעזעצט אין טשיקאַגאָ און אין אַ פּאָר יאָהר אַרום אויפגעבראַכט צו זיך זיין פרוי. די קינדער האָבען צוליב'ן אויסברוך פון קריג שוין נישט בעוויזען אהין אַריבערפאָהרען. אין 1929 האָט מיט מעלזשינסקין פּאַסירט אַנ'אומגליק: ער איז אַראָפּגעפאַלען פון אַ רושטאָוואַניע בעת אַנ'אַרבייט ביי אַ קאָשציאָל און איז דערהרגעט געוואָרען. די פרוי האָט תתוגה געהאַט. דערווייל איז איהם צוגעמשפט געוואָרען אַנ'אַסעקוראציע-פּרעמיע פון 5000 דאָלאַר, וועלכע די קינדער וועלען איצט בעקומען בירושה.

אזוי ווי עס האַנדעלט זיך בלויז וועגען 5 טויזענט און נישט וועגען מיליאָנען און מיליאַרדען וועלען די לאָדזער מעלזשינסקי די ירושה — זעהט אויס — יאָ בעקומען.

DZIŚ W RADJO Godz. 21.30 W. Szekspir „KRÓL LEAR"

שרפה איז פאבריק פון בר. זייבערט

(א) אויף סובאָלסקאַ 6 האָט נעכטען אויסגעבראָכען אַ שרפה אין דער פאַבריק פון בר. זייבערט. די אַרויסגערופענע פייערלעשער האָבען נאָך אַ 2 שעה'דיגער אַקציע די שרפה איינגעלאָשען.

ס'איז אָבגעברענט געוואָרען דער דאַך איבער דער וועבעריי און דאָס גאַרן, וואָס איז אָפּגעלעגט געווען אויפ'ן בוידעם.

דאָס פייער איז ענטשטאַנען פון אַ אַוועקגעוואָרפענעם נישט-פערלאָשענעם פּאַפּיראָס.

אַנ'איינוואוינער פון נאַכט-אזיל — א רויבער

ער האָט „אַ שוואַכקייט" צו קליינ-הענדלער און הויזירער

(2) זייט חדשים פלעגט עפּיס אַנ'אומבעקאַנטער בעפאַלען הויזירער און קליינהענדלער, פלעגט זיי בעטויבען און בערויבען, לעצטענס איז צוזאַמען אויסגעקומען מיט כינעזער מסו-טשי-סין, וועלכער איז בערויבט געוואָרען אויף פּיעטרקאָווער 17.

ס'איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז דער אָנפאַלער איז דער 25 יאָהריגער זיגמונט זשעראַקאָווסקי, וועלכער וואוינט אין נאַכט-אַזיל אויף דער גאַס פון 28 פּולק. נעכטען ביינאַכט האָט די פאָליציי איהם פערהאַלטען און נאָכדעם ווי ער איז דורך די געליטענע דערקענט געוואָרען, האָט מען איהם אָפּגעשיקט אין טורמע אויף קאָפּערניק גאַס.

אַ פּאָרל, וואָס האָט „ליב" צו גנב'ענען

(2) אויף פּיעטרקאָווער 84 האָט מען געכאַפּט „בעת דער ארבייט" יוסף חיים ישוע געפנער — גאָלדפאַרב פון מלינאַרסקאַ 8 און זיסל פורענדער פון וואַרשאַ בזשיסקאַ 11 זיי האָבען זיך אַריינגעכאַפּט אין דער וואוינונג פון עלעאַנאָר ענדע (פּיעטרקאָווער 84) און אָנגעהויבען בע'גנב'נען, וואו מ'האָט זיי בעמערקט און געכאַפּט. גאָלדפאַרב איז שוין בעקאַנט דער פּאָליציי פון זיינע אַרויסטריטען אין וואַרשאַ און לאָדז. דאָס פּאָרל האָט מען אָפּגעפיהרט אין טורמע אויף קאָפּערניק גאַס.

אויטא-ארגיעס

(2) נעכטען שפּעט אין אָוונד איז דער אויטאָבוס אויפ'ן וועג צווישען פּאַביאַניץ און לאַסק אָנגעפאָהרען אויף אַ וואָגען, וועלכען ס'האָט געפיהרט דער לאַנדווירט וואַווזשיניעץ אַלעקסינטשאַק, דער וואָגען איז צושמעטערט געוואָרען, ביידע פערד זענען צוקאַלעטשעט געוואָרען און אַלעקסינטשאַק איז אַזוי שווער-פערוואונדעט געוואָרען, אַז מ'האָט איהם געמוזט אָפּפיהרען אין שפּיטאָל.

א האלב יאהר טורמע פאר פערשפרייטען פאלש-געלד

(2) אין געוועלב אויף נאַפּיורקאָווסקי 30 איז אַריינגעקומען אַ יונג-מיידעל און קויפענדיג קלייניגקייטען בעצאָהלט מיט אַ 2 זלאָטי-מטבע, די געוועלבערין האָט עס בעמערקט ערשט ווען דאָס מיידעל איז שוין געהאַט אַוועקגעגאַנגען. אויף מאָרגען איז דאָס מיידעל ווידעראַמאָל געקומען און ווען זי האָט געוואָלט בעצאָהלען מיט אַ פאַלשע מטבע, האָט מען זי אַרעסטירט, ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז דאָס איז די 16 יאָהריגע עמיליאַ נעדזשעלסקאַ, וועלכע איז שוין געווען פערמשפט אויף 6 חדשים טורמע פאַר פערשפּרייטען פאַלש געלד. איהר מוטער זיצט אָפּ אַנ'אורטייל פון 4 יאָהר פאַר'ן זעלבען חטא.

בעת דער אויספאָרשונג האָט נעדזשעלסקאַ דערקלערט, אַז זי האָט די מטבעות בעקומען פון איהר באַלעבאָסטע זאַמערפעלד. מ'האָט אויך זי אַרעסטירט און נעכטען איז זייער פּראָצעס פאָרגעקומען אין היגען קרייז-געריכט. נעדזשעלסקאַ איז פערמשפט געוואָרען אויף 6 חדשים טורמע. זאַמערפעלד איז פריינעשפּראָכען געוואָרען.

בערויבט א תבואה-סוחר

(א) נעכטען איז דער תבואה-סוחר שלמה עפּשטיין פון גראַבאָשעוו (סלופּצער פּאָוויאַט) אַרויסגעפאָהרען קיין סלופּצע. 4 קילאָמעטער הינטער סלופּצי איז ער בעפאַלען געוואָרען דורך דריי אומבעקאַנטע, וועלכע האָבען ביי איהם געפאָדערט ער זאָל זיי אַרויסגעבען דאָס געלט, וואָס ער פערמאָגט. ווען ער האָט זיי געשטעלט א ווידערשטאַנד האָבען זיי איהם צוהאַקט מיט שטעקענס דעם קאָפּ און ווען ער איז אַ פערחלשטער געפאַלען, האָבען זיי ביי איהם צוגערויבט 450 זל., און 1200 זל. וועקסלען און זענען אַנטלאָפען.

ווען עפּשטיין איז געקומען צו זיך, האָט ער זיך קוים דערשלעפּט צום פּאָליציי-פּאָסטערונעק אין סליפּצי און געמעלדעט וועגען דעם אָנפאַל. פאָליציי זוכט די באַנדיטען.

כשר לפסח — גוט און ביליג

ווײַן, מעהד און שפּריט כשר לפסח

קויפט מען נור אין בעריהמטען ווייז-געשעפט פון מענדיל בארנשטיין

„בארווין" לאדז

נאוואמיעיסקא 30

טעלעפאן 58-210

אויפרוף צו דער יודישער בעפעלקערונג

ברידער יודען!

באַך אַ קורצע צייט איז פערבליבען צום גרויסען און היילינען פסח. עס איז שוין דריבער די העכסטע צייט אַ טראַכט צו טון פון וואו וועלען דען אונזערע פעראָרימטע בכבוד'ע קריזיס-געליטענע ברידער נעהמען אויף אַ כזית מצה.

דער בלוטיגער אוג'ברחמנות'דיגער שונא, דער הונגער און בויט, האָט זיך שוין לידער אַריינגעריסען אין די שעהנסטע בכבוד'ע הייזער. מענשען, וואָס זענען אַליין שעהנע נותנים געווען, און צוליב דעם שווערען און ביטערען אונאויפהערליכען קריזיס זענען היינט, לײַדער, מקבלים געוואָרען.

בישט קאָנענדיג צוזעהען דאָס אַלץ, האָט די געזעלשאַפט „נותן לחם" אונטערגענומען אַ גרויסע פסח-אַקציע. דער זעלבער „נותן לחם", וואָס האָט זיך קונה שם געווען מיט איהר טעטיגקייט אַלס די איינציגע אינסטיטוציע אין אונזער גרויסען יודישען לאָדז, וואָס האָט געעפענט אַ טעגליכע קוך און פערטיילט טאָג-טעגליך הונדערטער מיטאָגען, גיט אַרויס יעדען טאָג מיטאָגען אַהיים פאַר בכבוד'ע. אין דער צייט פון די גרויזאַמע פרעסט, הונגער און בויט האָט „נותן לחם" פערטיילט דריי מאָל טעגליך עסען צו דער זאַט. אַריינבקומענדיג אַ הונגעריגער און אַוועקגעהענדיג אַ זאַטער; „נותן לחם" פערטיילט געלד-אונטערשטיצונגען, „נותן לחם" גיט אַרויס אָהן-פּראָצענטיגע הלוואות פאַר קריזיס-געליטענע, „נותן לחם" פערטיילט מעדיצינישע הילף פאַר דער אונבעמיטעלטער בעפעלקערונג. דאָס אַלץ ווערט געטון אָהן טומעל און רעש, אַלץ שטיל, רוהיג און בעשיידען אויפ'ן שעהנסטען בכבוד'ן אופן, אָהן שפיכת-דמים ח"ו.

מיר ווענדען זיך דעריבער יעצט צו דער לאָדזער יודישער בעפעלקערונג מיט אַ הייסער בקשה: העלפט אונז אין אונזער הייליגער אויפגאַבע מיט ראַט און טאַט, אונטערשטיצט אונזער גרויסע פסח אַקציע, וואָס מיר נעהמען אונטער. פאַר עטליכע הונדערט פערזאָן וועט ווערען געגעבען עסען אין אונזער קוך צוויי מאָל טעגליך גאַנץ פסח, דערונטער אויך חוה"מ; פאַר עטליכע הונדערט פערזאָן ווערט אַרויסגעגעבען פּראָדוקטען אין נאַטור; פאַר עטליכע הונדערט פערזאָן געלד-אונטערשטיצונגען אויף פסח.

געדענקט, אַז טויזענדער פערשוואַכטע און האַלב-גוסס'דיגע נפשות רופען צו אייך. באַך הילף אונז, אין אייערע הענד ליגט עס, צי זאָלען אונזערע ברידער ח"ו אויסגעהען פאַר הונגער און נויט, אין דער צייט פון אונזער שעהנעם יום-טוב פסח!

מיר גלויבען און האָפען, אַז איהר וועט צו-פילען אייער מענשליכען און ברידערליכען חוב לגבי אייערע געפאַלענע ברידער! איהר וועט אַקעגען קומען אונזערע דעלעגאַטען-זאַמלער „בסבר פנים יפות" מיט אייער שפענדע, כמחז"ל: „כל המקיים נפש אחת מישראל כאולי קיים עולם מלא"!

די פערוואַלטונג „נותן לחם", לאָדז, וואָלבאָרסקא 29.

15-יעהריגער יובל פון דער העברעאישער שולע „יבנה"

די איינציגע אין אונזער שטאָט העברעאישע שולע „יבנה", וועלכע איז געגרינדעט געוואָרען אין יאָהר 1916, פייערט היינטיגעס יאָהר דעם 15-יעהריגען יובל פון איהר עקזיסטענץ. אין צוזאַמענהאַנג דערמיט אָרדענט איין די שולע אין פוילישען טעאַטער, זונטאָג, דעם 2. טאָג חוה"מ פסח אַ פייערליכע העברעאישע פאָרשטעלונג, אויסגעפיהרט דורך די שילער און שילערינס פון דער שולע, מיט אַ רייכען פּראָגראַם, אין וועלכען עס געהט אַריין פראַגמענטען און אינסצעניזאַציעס פון די ווערק פון י. ל. פרץ, ח. נ. ביאַליק, ע. פיאַה, י. למדן א. א.

די שולע מאַכט אַלע נויטיגע פּאָרבערייטונגען בכדי די פאָרשטעלונג זאָל אויספאַלען אימפּאָזאַנט. ספּעציעלע דעקאָראַציעס און קאָסטיומען, ווי אויך מוזיק און פּלאַסטיק ווערען צוגעגרייט דורך בעקאַנטע לאָדזער קינסטלער.

קופאן

אויף א יורידישער עצה

גילטיג דאָנערשטאָג, דעם 26-טען מערץ

אַ בעקאַנטער יוריסט ערטיילט יורידישע עצות פון 3 ביז 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג אין רעדאַקציע פון אונזער צייטונג, פּיעטריקאָווער 21.

אינטערעסאַנטען דאַרפען מיטברענגען דעם קופּאָן פון „נייעם פאָלקסבלאַט" — פון דעם זעלבען טאָג. —

דער ליטעראַרישער פריהמארגען

פון דעם לאָדזער שריפטשטעלער בערלינסקי

דער ליטעראַרישער פריהמאָרגען, געווידמעט דעם היגען יונגען בעלעטריסט ש. בערלינסקי האָט אַרויסגערופען א גרויסען אינטערעס אין די ברייטע קרייזען פון דער לאָדזער יודישער אינטעליגענץ און אַרבייטערשאַפט.

ווי מיר האָבען שוין געמאָלדען, וועט דער דאָזיגער ליטעראַרישער פריהמאָרגען פאָרקומען שבת, חול המועד פסח אין זאַל פון טעאַטער „אָרט" און אין איהם וועלען חוץ ש. בערלינסקי'ן (דעם מחבר פון „אינדרויסען") אַרויסטרעטען מיט רעפעראַטען די בעקאַנטע דיכטער יצחק קאַצענעלסאָן און משה בראָדערזאָן, ווי אויך די יודישע טעאַטער-סטודיע ביים „הזמיר", וועלכע וועט אויפפיהרען אייניגע פּרץ-פראַגמענטען.

היינט שפילט יוזעף שיגעטי

דער געניאַלער פידלער יוזעף שיגעטי, וועלכער איז בעריהמט אויף דער גאַנצער וועלט, קומט צו פאָהרען היינט, דאָנערשטאָג קיין לאָדז און וועט געבען אַ־ן־איינציגען קאָנצערט אין פיל-האַרמאָניע-זאַל.

שיגעטי געהערט צו די בעסטע טאָן-מייסטער פון דער וועלט, זיין הערליך שפּילען רופט אַרויס אין די גרעסטע שטעט פון אייראָפּאַ און אַמעריקאַ גרויסען ענטוזיאַזם.

אַקאָמפּאַנירען דעם בעריהמטען קינסטלער וועט ה' ניקיטאַ מאַקאַלאָוו.

די שפאלטונג אין דער ענגלישער ליבעראלער פארטיי

איז א געשעהענער פאַקט

לאָנדאָן, 25. (טו) אויף דער נעכטיגער זיצונג פון דער פּאַרלאַמענטאַרער פראַקציע פון דער ליבעראַלער פאַרטיי האָט זיך אַרויסגעוויזען אַ בעדייטענדע אָפּאָזיציע געגען דער פּאָליטיק פון לאָיד דזשאָרדזש. די זיצונג איז געווען אַ געהיימע און געדויערט 5 שעה. צווישען די 50 דעפּוטאַטען, וואָס געהערען צו דער ליבעראַלער פאַרטיי, האָבען 17 געשטימט געגען דער רעזאָלוציע פון לאָיד דזשאָרדזש וועגען דער ווייטערדיגער פּאָליטישער טאַקטיק פון דער פאַרטיי.

די היינטיגע פּרעסע האַלט די שפּאַלטונג אין דער ליבעראַלער פאַרטיי פאַר אַ געשעהענעם פאַקט. די גרופּע פון זשאָן סימאָן וועט אין דער נאָהענטסטער צייט פערעפענטליכען אַ דעקלאַראַציע וועגען איהר אַרויסטריט פון דער פאַרטיי.

א מעשה נורא מיט א יודיש מיידעל

אין איינעם פון די ווילנער שפיטאָלען איז נעכטען געבראַכט געוואָרען די יודישע פריילין ביילע ליצוו פון דעם שטעטעל פיעסק, וועלכע האָט געהאַט אויפ'ן קערפער א גאַנצע רייהע וואונדען.

ווי ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען האָט דאָס פריילין ביילע ליצוו איבערגעלעבט א שווערע טראַגעדיע.

ביילע'ס פאָטער דער פיעסקער מלמד אברהם יצחק ליצוו, איז מיט 3 חדשים צוריק געשטאָרבען איבערלאָזענדיג צוויי מיידלעך אין עלטער פון 21 און 18 יאָהר.

די פאַרבליבענע ירושה — א שטוב מיט א גרויסען פלאַץ, האָט דער פערשטאָרבענער אָפגע-שריבען זיין עלטערער טאָכטער אָהן קיינעמס ווי-סען. דאָס איז ובעקאַנט געוואָרען בלויז נאָך זיין טויט.

דער אינהאַלט פון דער צוואה, האָט אויף דער יונגערער טאָכטער ביילען געמאַכט א שטאַרקען רושם. דאָס וואָס דער פאָטער האָט די גאַנצע ירושה איבערגעלאָזט איהר עלטערע שוועסטער, האָט איהר אריינגעוואָרפען אין א מרה-שחורה, זי איז ארומגעגאַנגען א פערטראַכטע און א פער-יאושטע.

מיט איינינע טעג צוריק האָט זיך די עלטע-רע שוועסטער געוויזען דער יונגערער די צוואה און זיך בעריהמט: זעהסט, דער טאַטע האָט מיך מעהר ליב געהאַט פאַר דיר און אַלץ איבערגעלאָזט מאַקע פאַר מיר.

פון אזעלכע ווייד איז ביילע נאָך מעהר געקלעמט געוואָרען און איהר גייסטיגער צושטאַנד האָט זיך נאָך מעהר פערערגערט זי איז אַרומגעגאַנגען א צוטראָגענע און געהאַלטען אין איין ריידען, זי וועט זיך נעהמען דאָס לעבען.

פאַראַכטאָגען מיטוואָך האָט ביילע גענומען שאַרפען א מעסער.

אויף דער פראַגע צו וואָס שאַרפט זי דאָס מעסער, האָט ביילקע געענטפערט — אויף צו שיי-לען קאַרטאָפעל.

אויף מאָרגען 6 פריה האָבען די שטוביגע בעמערקט, אז ביילקע איז פאַרזיכטיג אויפגעשטאַ-נען פון בעט, אַרויסגענומען פון אונטער'ן קושען דאָס מעסער און זיך געוואָלט קוילענען, די עלטע-רע שוועסטער האָט אָבער בעוויזען צוצולויפען צו איהר און אַרויסכאַפּען ביי איהר דאָס מעסער.

דערווייל האָט זיך ביילקע פערקיילעט אין א צווייטען צימער און כאַפענדיג א האַק האָט זי צוקלאַפּט ביידע קנעכלעך פון די פיס, אָפגעהאַקט זיך א פיאַטע און א חוץ דעם געמאַכט זיך עטלי-כע שווערע וואונדען אין האַרץ און קאָפּ.

אויף די געוואָלדען פון דער עלטערער שוועסטער זענען אַנגעלאָפען מענשען מען האָט אויפגעריסען די טיר און געפונ'ן ביילקען ליגען אין א קאַלוזשע בלוט מיט שוואַכע סמנים פון לעבען. די ערשטע הילף האָט זי ערטיילט דער דאָרטיגער דאָקטאָר וויינבערג.

דערנאָך איז זי מיט'ן צוג אָפגעשיקט געוואָ-רען קיין ווילנע, וואו זי ראַנגעלט זיך מיט'ן טויט אין שפיטאָל.

ראַדיאָ-פּראָגראַם

דאָנערשטאָג, ד. 26 מערץ

11.58 צייט-סיגנאַל, וועטער-בעריכט און פאַר-לעזען פון טאָג - פּראָגראַם, קינאָ און טעאַטער-רעפּערטואַר, 12.15 גראַמאָפאָן-מוזיק, 12.35 שול-קאָנצערט פון ד"ר וואַרשאַווער פילהאַרמאָניע, 2.40 פאָרטראַג פאַר מאָטאָריסטען, 3.35 קאָמוניקאַט פון דער ליגע פאַר לופט-פערטיידיגונג און געגען גאַז-אַנגריף, 3.50 פאָרטראַג פון פּראָפ. ד"ר וו. אַרמיצקי „וואָס דאַרף יעדער פּאָלאַק וויסען וועגען שלעזיען", 4.10 שיפער- און פישער-קאָמוניקאַט פון וואַרשאָ, 4.15 גראַמאָפאָן-מוזיק, 5.15 פאָרטראַג פון ווילנאָ „נאָך וועגען גורל פון די קליינע שטעטלעך", 5.45 נאָכמיטאָג-קאָנצערט פון וואַרשאַ, 6.45 פערשיד., 7.10 קאָמוניקאַט פון דער לאַדזער האַנדעלס-קאַמער. פּראָגראַם אויף מאָרגען 7.25 בעמערקונגען און אַנווייזונגען פאַר ראַדיאָ-דעטעקטאָר-בעזיצער (טר. פון וואַרשאָ). 7.30 גראַמאָפאָן-מוזיק פון וואַרשאָ, 7.45 ראַדיאָ-זשורנאַל פון וואַרשאָ, 8.00 פעליעטאָן, 8.30 פּאָפּולערער קאָנצערט פון וואַרשאָ, 9.30 אוי-דיציע פון וואַרשאָ „קעניג ליר", 10.35 „פּ.א.ט.", וועטער, פּאָליציי און ספּאָרט-קאָמוניקאַטען, טאַנץ-מוזיק פון וואַרשאַ.

דעם הויפּט-געווינס
האָט דער. ווער פון 15. מערץ ביז'ן 30. אַפּריל קויפט
א מענער-הוט ביי מ. קאַפּעלושניק
קאָנסטאַנטינער 8
ווייל נאָר אין דעם אָנגעגעבענעם טערמין זענען די פרייזען רעדוצירט מיט 30 פּראָצענט.
איילט אייך צו און נוצט אויס די געלעגענהייט!

22-טע מלוכה-לאָטעריע

5-טע קלאַס, 14-טער ציהונגס-טאָג

15.000 zł. na nr. 159565.

Po 10.000 zł. na nr.: 12578 17363 62718 156940 181766.

Po 5.000 zł. na nr.: 73326 139828 209431.

Po 3.000 zł. na nr.: 5023 11909 36684 42742 54052 84057 88652 124919 194614.

Po 2.000 zł. na nr.: 42023 67998 77039 107726 135503 141145 159037 185957.

Po 1.000 zł. na nr.: 15437 17302 23106 23590 28879 31286 48503 73409 74030 80636 86007 107132 107844 117275 133860 135568 137294 146237 148248 160149 175304 182163 184543 208454 208914.

Po 500 zł. na nr.: 3875 6529 7036 7242 8136 10728 13337 14261 14594 15648 17162 17218 17777 20577 24242 24437 25680 26132 27119 29119 29663 29751 30628 32752 32944 34582 35712 35934 36050 36079 36452 38491 38806 30217 39869 40664 42240 42955 43369 45517 46024 46562 57225 58058 62484 50685 53174 54530 55001 55024 55208 56372 56536 56803 59018 59615 60172 62858 63489 67689 67853 69953 70564 70882 72519 72982 75675 78299 78856 802204 81068 81236 83676 85174 85965 86583 87065 87138 88160 90981 91790 97351 97967 98374 98388 100985 101047 102959 105574 105617 106482 108858 109583 109634 110328 110938 111251 112484 114282 115887 122914 126942 127968 131259 132204 132839 133656 140511 140746 141560 142281 142850 144394 144754 145803 146045 150152 151242 152706 153837 153986 154383 155279 155830 159529 162277 162407 153837 153986 154383 155279 155830 159529 162277 162407 163079 164042 171583 172220 173830 175922 177319 178619 180097 180408 180747 182747 182845 183366 183470 183727 183937 184230 185813 189055 192014 192428 193196 194895 194934 196118 196399 196625 198769 200398 201843 201932 202331 202963 205286 206713 208260.

Po 250 zł. wygrały następujące numery:

4 44 93 336 42 69 87 414 65 99 574 85 615 859 66 1045 59 111 67 615 41 774 82 929 75 2005 69 77 186 95 293 314 72 76 97 451 509 54 639 702 863 970 3040 101 77 265 302 7 451 54 93 599 717 27 92 855 71 90 4269 447 568 685 5018 24 25 33 121 297 468 742 51 983 6106 22 90 295 706 16 840 70 81 980 7113 23 86 491 733 805 56 930 45 93 8240 391 566 624 879 85 940 9056 137 206 11 24 80 421 74 533.

10034 325 51 59 412 510 615 39 854 11147 80 252 302 6 478 524 621 53 910 12018 91 246 89 342 438 95 543 642 789 996 13050 75 207 356 417 86 504 89 778 83 872 980 94 14006 23 67 95 177 298 360 491 554 57 643 739 895 926 91 15050 536 58 59 611 26 847 94 16063 143 45 56 88 211 50 345 68 75 926 67 17003 25 39 256 308 50 547 78 88 652 743 843 914 27 72 18062 139 91 280 392 458 91 535 52 663 723 81 848 19038 393 482 95 529 39 611 66 741 940 63 73.

20102 349 400 89 612 99 760 21004 125 338 79 81 433 37 75 536 74 620 730 50 812 921 68 22014 124 306 61 658 758 916 65 69 23093 98 286 305 30 32 53 72 415 527 41 53 657 764 822 28 39 70 98 920 24039 79 116 66 88 230 403 90 716 39 830 53 993 25091 117 231 391 445 71 583 91 703 76 93 94 307 917 26032 37 64 77 196 204 85 326 69 83 501 13 38 52 629 791 92 901 27088 271 369 445 48 595 650 934 50 28040 54 115 74 331 36 40 438 617 47 81 746 53 832 52 992 29017 106 34 93 404 552 604 806 79

30013 34 61 63 127 37 46 293 432 54 61 527 60 633 763 96 982 99 31082 133 96 226 57 91 425 538 605 86 757 853 966 32011 91 150 87 342 460 531 89 630 53 799 834 53 941 33141 47 307 502 687 34029 239 377 423 57 74 82 92 596 734 889 35195 271 86 549 699 756 814 38 36136 295 359 425 38 49 543 47 619 54 720 851 99 37207 74 81 309 58 542 48 69 639 47 750 70 77 817 38064 71 85 111 354 469 563 640 789 987 39018 44 92 124 238 63 382 471 963 93.

40053 108 36 54 250 61 368 72 476 501 33 682 715 99 932 41057 83 179 97 267 99 339 612 703 67 96 809 42047 102 12 45 334 98 402 53 68 550 584 748 79 914 43171 28 41 412 14 757 815 41 961 44120 254 460 501 28 33 613 748 61 76 902 5 32 78 45009 37 101 218 334 38 451 58 74 592 503 745 78 809 22 74 46004 109 414 26 76 83 639 718 20 850 959 86 47011 120 74 227 36 99 316 43 55 84 413 40 643 731 847 88 964 48029 605 73 703 65 889 92 97 900 49014 136 296 447 719 856.

50169 268 354 82 87 580 601 705 41 50 860 57 70 51015 159 235 343 79 588 705 57 807 27 28 68 52136 245 355 68 69 85 91 440 578 84 99 815 74 92 53054 348 99 514 628 84 914 54036 66 162 233 40 406 48 500 680 747 54 70 930 57 62 55163 73 97 211 368 69 407 68 72 569 753 817 27 56173 95 227 352 420 57 88 91 554 752 813 901 7 57067 114 295 380 464 526 54 79 89 640 87 759 907 27 58054 215 29 43 382 96 708 810 36 59050 67 139 217 354 699 813 84 91.

60133 213 460 509 16 96 611 31 97 882 912 99 61043 96 130 50 205 11 18 307 68 86 550 74 91 92 677 782 818 981 62071 82 126 66 203 34 91 313 18 50 432 45 535 623 67 709 17 77 867 934 63039 119 47 595 732 867 963 64054 79 95 127 55 56 61 413 542 88 766 65021 338 492 589 601 774 96 831 52 915 66047 121 208 53 311 26 67 85 93 415 40 548 819 67226 29 415 520 675 98 754 861 66 900 68010 77 88 220 95 355 56 466 88 562 613 69 701 67 843 909 55 86 69016 33 66 115 18 226 428 588 66 965.

70113 223 335 442 76 560 688 800 916 17 92 71141 84 310 400 70 513 97 608 29 40 66 839 57 93 928 72084 145 286 93 502 632 935 73225 48 408 41 603 759 813 92 99 918 74049 134 55 72 237 51 485 88 570 761 82 75102 58 62 218 54 376 412 706 7 27 99 848 95 76018 161 497 517 916 737 69 77 86 948 95 77246 406 648 784 938 78411 64 87 724 45 83 79021 63 74 302 30 586 712 24 50 77 98 827.

80075 90 151 88 222 79 97 405 8 642 76 709 82 815 22 81019 54 174 85 299 428 89 502 19 35 36 71 856 996 82005 93 135 69 275 391 642 731 74 86 834 53 908 83037 79 100 22 216 44 606 19 732 879 905 68 84077 116 201 75 429 56 558 73 650 744 52 962 85133 350 89 579 708 844 55 61 933 34 86194 239 44 93 456 647 865 71 935 96 87021 61 366 460 542 718 66 86 829 88041 165 298 371 91 593 710 63 70 818 20 75 99 911 68 89068 115 419 75 670 95 782 846 81.

90031 33 69 207 85 330 441 576 99 634 759 928 63 77 91111 76 281 334 436 53 582 99 659 714 46 928 92133 323 84 561 723 35 55 946 58 89 93359 429 508 11 623 97 847 94020 196 289 97 312 89 406 60 605 15 793 869 923 41 95921 34 158 230 49 63 615 19 39 775 863 909 46 72 96 96040 44 153 278 85 279 406 67 528 821 82 97057 86 119 283 363 444 542 55 625 43 66 907 99 98019 223 340 41 83 584 749 910 32 99000 59 106 94 290 323 56 434 79 545 53 606 803 91 930 64.

100033 198 251 364 568 658 732 870 86 931 101026 82 112 230 93 361 401 87 90 668 801 102020 33 101 236 317 42 539 56 74 103042 48 53 59 64 144 220 44 204 517 75 672 910 70 73 104004 23 71 85 121 34 68 77 91 264 384 464 546 52 78 82 628 68 702 35 46 73 847 105049 190 206 21 464 722 52 931 73 106019 99 152 239 306 429 82 620 25 78 93 765 911 107084 92 170 89 223 352 73 508 616 896 950 93 108175 90 95 231 43 464 532 89 91 509 73 884 986 109118 49 85 229 54 405 519 600 709.

110249 40 353 66 87 419 592 626 302 37 72 90 111137 62 243 44 317 457 563 601 57 781 859 71 84 917 22 112036 338 56 479 517 24 86 622 30 76 81 850 52 74 113012 189 93 240 446 76 669 732 40 859 114259 89 312 62 78 435 46 518 759 82 805 19 115083 356 484 599 653 94 778 820 53 83 98 116051 110 52 62 66 94 204 51 334 69 84 400 47 727 94 830 65 117170 82 350 54 429 77 645 81 883 118020 45 81 146 61 274 646 795 849 59 970 119030 78 114 24 002 43 85 722 50 76 814 72 92 907 80.

120180 205 73 413 705 862 83 121040 613 84 732 855 75 82 953 91 99 122086 100 65 214 318 401 79 600 39 706 836 942 123006 87 120 206 10 31 349 509 60 702 85 800 70 941 90 124014 151 56 352 85 522 71 628 94 125177 261 357 401 62 558 75 654 71 75 94 757 95 98 955 61 126002 32 378 488 659 707 13 45 57 98 826 70 961 127015 92 140 63 251 381 509 663 874 987 128028 155 73 78 274 97 412 599 608 43 791 827 337 934 129022 25 109 81 426 35 60 575 99 607 880 905 73.

130123 40 56 81 91 261 330 75 421 38 47 546 677 886 977 131114 30 91 273 398 99 404 519 804 40 995 132006 99 114 73 531 623 47 96 773 839 48 52 65 908 89 133001 3 190 246 76 85 86 304 605 808 21 972 98 134015 55 71 134 220 25 87 392 405 548 61 609 85 754 349 920 78 80 135000 45 80 90 151 280 353 73 492 549 63 637 711 825 937 47 136262 361 606 48 708 889 94 962 137052 74 75 96 381 468 501 618 45 69 703 49 975 13808 322 25 40 504 9 43 56 663 775 852 86 901 54 139211 358 496 568 79 626 93 733.

140021 261 468 69 85 89 500 7 44 95 796 880 141054 102 8 79 89 456 598 770 93 142014 22 55 166 68 209 415 40 82 533 699 811 68 907 143032 165 95 201 3 307 67 84 503 691 745 79 970 144033 34 56 122 214 506 25 77 637 815 70 82 927 29 46 145058 61 170 290 397 491 520 54 725 900 22 65 146011 150 89 321 32 48 546 91 796 99 147071 234 445 518 76 713 990 148190 297 315 49 87 411 45 667 899 934 42 149016 35 152 280 441 64 626 903.

150185 97 413 28 527 28 39 643 82 779 812 33 51 58 969 151041 82 99 158 283 510 20 669 72 88 724 34 44 848 936 93 152044 46 57 187 214 313 89 447 596 98 607 55 66 707 848 945 153125 79 265 357 75 489 97 614 36 922 48 80 154102 69 224 30 321 69 424 59 76 506 60 617 725 808 49 155035 36 65 106 60 202 44 415 16 636 778 156033 104 52 96 202 63 79 420 76 598 615 935 157174 84 212 65 407 566 76 697 773 82 800 158090 205 307 9 59 543 620 44 96 715 869 933 159022 37 181 90 225 53 343 48 94 428 30 553 69 631 90 709 37 856 70 917 33 44 61.

160038 127 218 24 37 320 36 471 94 632 95 774 81 84 93 848 70 73 161004 84 127 274 537 764 86 950 84 162018 98 140 43 93 222 415 618 54 760 849 935 163042 40 127 41 86 91 257 330 562 638 52 92 722 67 83 827 917 164032 61 68 92 193 201 312 564 88 637 709 53 165049 94 132 432 45 632 65 702 60 954 80 166188 401 14 79 96 531 600 700 92 943 167111 52 283 307 74 404 61 760 71 870 46 168020 129 314 434 52 78 867 169032 151 69 205 3344 677 979.

170015 50 57 227 37 42 57 74 390 707 29 91 849 976 171001 25 69 165 80 263 326 31 79 693 814 26 39 957 172030 115 237 326 521 605 19 89 715 61 62 173032 51 170 200 67 75 321 72 425 91 96 502 629 707 74 855 934 174081 156 61 81 299 431 60 502 77 98 602 794 869 996 175028 127 28 82 295 371 471 638 710 20 33 63 68 813 176188 92 252 311 37 507 30 600 85 835 914 15 16 49 73 177030 98 179 339 62 415 84 565 681 759 851 969 88 178057 195 244 395 443 50 83 503 602 818 31 179152 417 32 48 673 763 42 92 854 57 73.

180013 42 155 345 445 569 84 603 14 65 84 720 884 181059 66 76 104 62 218 26 45 60 74 342 451 725 884 904 60 182003 23 94 160 89 236 80 405 665 63 732 86 80 59 930 80 96 183051 83 169 80 93 243 47 357 423 598 652 54 75 734 97 877 91 936 184005 25 105 318 86 456 531 74 621 702 185047 88 130 82 95 206 56 76 313 73 89 98 527 76 98 744 186089 219 46 91 219 400 512 716 18 64 837 84 977 187117 37 274 83 302 88 249 91 612 811 901 30 188108 95 211 98 353 405 93 523 628 74 762 889 979 189098 285 338 551 74 613 83 767 74 96 954 89.

190057 134 54 67 92 396 619 863 926 191042 91 195 238 82 351 434 571 686 799 192011 50 139 62 205 08 46 72 556 89 708 39 902 193037 255 395 422 507 70 664 95 769 72 939 194265 361 604 25 55 72 734 914 195238 410 13 55 627 33 81 703 50 76 882 906 09 80 86 196068 176 246 63 71 312 481 502 59 719 838 976 197001 48 154 297 305 83 440 71 554 656 79 720 60 78 89 54 884 198024 54 95 180 321 32 501 04 881 199029 53 85 102 56 57 85 273 82 317 403 13 539 692.

200003 45 86 92 312 45 419 34 46 50 829 52 925 58 201153 260 306 28 42 46 86 440 66 89 530 34 602 718 202067 315 503 91 646 55 919 203024 94 339 76 559 822 44 918 67 204075 221 35 315 443 72 98 741 43 911 68 205139 59 220 67 318 33 73 94 642 52 95 707 70 866 995 206083 377 401 525 56 797 831 932 66 207048 76 190 281 310 518 612 798 208049 104 59 80 88 410 727 28 98 896 209071 266 397 415 57 78 527 659 816.

עפענטליכע ווענדונג צו אַלע בעזיצער פון אָפּגעטראָגענע מענער-היט!
אויב איהר ווילט אייער געלד נישט אַרויס-וואַרפען אין גאַס, טאָ גיט אייערע
היטען צו פאַסאָנירן
טויזענדער קונדען
האָבען זיך איבערצייגט, אז א פאַסאָנירטער הוט פון מ. קאַפּעלושניק, קאָנסטאַנטינער 8 ווע"ט הן אין צורדאַטע, און הן אין דער אַרבייט ערשטקלאַסיג אויסגעפערטיגט.
נאָר אין
היטען-געשעפט מ. קאַפּעלושניק
8 קאָנסטאַנטינער 8

ריטער אָליוויער׳ס געוועט

פון אַנאַטאָל פראַנס

דער אימפעראַטאָר קאַרל דער גרויסער און זיינע 12 פּערען האָבען גענומען דעם פּילגער־שטעקען אין סען־דעניס און אויפגעגאַנגען קיין ירושלים. זיי האָבען דאָרטען זיך געבוקט פאַר׳ן קבר פון׳ם משיח און זיך געזעצט אין די דרייצעהן שטוהלען אין גרויסען זאַל וואו יעזוס־קריסטוס מיט זיינע אַפּאָסטאָלען האָבען זיך פערזאַמעלט כדי צו יום־טוב׳ן דעם הייליגען קרבן. נאָכדעם האָבען זיי זיך פערנומען קיין קאָנסטאַנטינאָפּאָל, וועלענדיג זעהן דעם מלך הוגאָן, וועלכער איז געווען בעריהמט צוליב זיין פּראַכט.

דער מלך האָט זיי אויפגענומען אין זיין פּאַלאַץ, וואו אונטער אַ גילדענעם קופּאָל צווישען שמאַראַגדענע צווייגען, האָבען געזונגען פויגעל פון רובין, פון וואונדערליכע קונסט־אַרבייט.

ער האָט בעזעצט דעם אימפעראַטאָר מיט די צוועלף גראַפען אַרום זיין טיש באַלאַדען מיט הערשען־פליש, פליש פון ווילדע חזירים, ווילדע קאַטשקעס, פּאַווס בעשאָטען מיט פעפער, ער האָט זיי מכבד געווען מיט ווייז פון אַזיע און גריכענלאַנד אין אָקסענע האָרענס. קאַרל דער גרויסער און זיינע בעגלייטער האָבען געטרונקען די אַלע ווינען לכבוד דעם מלך און זיין טאָכטער העלענאַ׳ן, נאָכ׳ן נאַכטמאָל האָט דער מלך הוגאָן זיי אָפּגעפיהרט אין דעם צימער וואָס איז געווען בעשטימט פאַר זיי. דאָס איז געווען אַ קיילעכדיג צימער, אַ קאָלאָנע אין איהר מיט האָט אונטערגעהאַלטען די בויגען־סטעליע, נעבען די ווענט בעדעקט מיט גאָלד און פּורפּור זענען געווען אויסגעשטעלט צוועלף בעטען, אַ דרייצעהנטע, אַ גרעסערע, איז געשטאַנען אין דער מיטען נעבען דער קאָלאָנע. קאַרל האָט זיך דאָרט געלעגט און די צוועלף גראַפען אַרום, דער ווייז וואָס זיי האָבען געטרונקען האָט זיי געהיצט דאָס בלוט און פערנעבעלט דעם מוח, נישט קענענדיג שלאָפען האָבען זיי, לויט דעם מנהג פון פראַנקרייכס ריטער גענומען בעריהמען אין גבורה, און געמאַכט געוועטען וועלכע האָבען דערוויזען זייער גרויסען מוט.

דעם ערשטען געוועט האָט געמאַכט דער אימפעראַטאָר: ער האָט געזאָגט:

— זאָל מען מיר ברענגען רייטענדיג און גוט בעוואָפענט דעם בעסטען ריטער פון מלך הוגאָן. איך וועל אויפהויבען מיין שווערד און אַראָפּלאָזען מיט אַזאַ קראַפט, אַז זי וועט שפּאַלטען דעם העלם, דאָס זאַטעל, דעם ריטער מיט׳ן פערד, און די שאַרף וועט נאָך אַריין אויף אַ פוס אונטער דער ערד.

ווילהעלם פון אָראַנזש האָט גערעדט דער צווייטער:

— איך וועל בעהמען אַן אייזערנעם באַלען וואָס זעכציג מענשען וועלען קוים טראָגען און וועל איהם אַזאַ וואָרף טון אין דער וואַנד פון׳ם פּאַלאַץ אַז זי וועט פון איהר אַראָפּשלאָגען 60 צאָל.

אזשער פון דענעמאַרק האָט אַזוי געזאָגט:

— איהר זעהט די שטאָלצע קאָלאָנע? מאָרגען וועל איך זי אַרויסרייסען און צוברעכען ווי אַ שטרוי.

רענאָ פון מאָנטאָבאָן האָט אויסגערופען:

— און איך וועל דערנאָך נעהמען דעם קופּאָל אויף די אַקסלען און אַוועקטראָגען צום ים־ברעג.

דער פינפטער האָט גערעדט זשעראַרד פון רוסיליאָן:

— ער וועט אין איין שעה אויסרייסען אַלע בוימער פון׳ם מלך׳ס גאָרטען.

אאימער האָט אַזוי געזאָגט:

— איך האָב אַ היטעל פון אַ ים־אָקס. טו איך עס אָן ווער איך נישט זעהבאַר. וועל איך עס מאָרגען אָנטון און ווען דער מלך וועט זיך זעצען צום טיש, וועל איך אויפעסען זיינע פיש, אויסטרינקען זיין ווייז, קנייפּען די נאָז און געבען פּעטש, ער וועט אַריינוואַרפען אין געפענגניש אַלע זיינע דינער און מיר וועלען לאַכען.

— איך, זאָגט הואָן פון באָרדאָ, בין גענוג פליבק אַז איך זאָל אָהן אַ ים־אָקס היטעל צוגעהן צום מלך, איהם אָפּשניידען די באָרד מיט די ברעמען, און ער זאָל אַפילו נישט וויסען. מאָרגען וועל איך עס ווייזען.

דאַיאַלאָן פון מאַינץ האָט אַזוי געזאָגט: ער וועט אין איין שעה אויפעסען אַלע פייגען, מאַראַנצען און לימענעס פון׳ם מלך׳ס סעדער.

פירשט בעזום האָט אַזוי געזאָגט:

— איך וועל געהן אין פעסט־זאַל און וועל אַלע גאָלדענע בעכער נעהמען און זיי וואַרפען אַזוי הויך אַז זיי וועלען פאַלען אויף דער לבנה.

בערנאַרד פון בראַבאַנט האָט דעמאָלט אויפגעהויבען זיין שטים:

— איך וועל בעסערס בעווייזען. איהר ווייסט, אַז דער טייך וואָס פליסט נעבען סטאַמבול איז ברייט ווייל ער דערנעהנטערט זיך צו זיין שלוס, נאָכדעם ווי ער האָט דורכגעשניטען מצרים, בבל און דעם עררדישען גן־עדן. נו, מאָרגען וועל איך אויסדרעהען דעם טייך, ער זאָל פליסען איבער׳ן שטאָט־מאַרק.

זשעראַרד פון וויאַן האָט געזאָגט:

— זאָל מען אויסשטעלען אין אַ רייהע צוועלף ריטער, איך וועל אַ פּאַטש טון מיט מיין שווערד, וועלען פון׳ם ווינט אַלע פאַלען אויף די בעזער.

דער צוועלפטער איז געווען ראָלאַנד: ער האָט אַזוי געזאָגט:

— איך וועל נעהמען מיין האָרן אַרויסגעהן פון דער שטאָט און וועל טון אַזאַ בלאָז אַז פון אַלע טויערען פון דער שטאָט וועלען אַרויס די האַקענס.

און אָליוויער האָט נאָך גאָרנישט געזאָגט, ער איז געווען יונג און העפליך, און דער אימפעראַטאָר האָט איהם זעהר ליב געהאַט.

— מיין קינד, פאַרוואָס ווילט איהר נישט עפּעס וועטען?

— מיט פערגעניגען, סער. האָט געענטפערט אָליוויער. קענט איהר הערקולעס פון גריכענלאַנד?

— עפּעס האָב איך געהערט, דאָס איז געווען אַ געץ פון נישט גלויביגע, ווי דער אָפּגאָט מאַהאָם.

— ניין, סער, זאָגט אָליוויער, הערקולעס איז געווען אַ ריטער ביי די געצענדינער און אַ קעניג איבער עפּעס אַ לאַנד. ער איז געווען אַ גוטער מאַן און פיין געבויט. קומענדיג אַמאָל צו גאַסט אין הויף פון אַ אימפעראַטאָר וואָס האָט פערמאָגט פופציג טעכטער בתולות האָט ער זיי אַלע חתונה געמאַכט אין איין נאַכט. אַזוי אַז דעם אַנדערען טאָג זענען זיי געווען אַלע אויפגעקלערטע פרויען. דערלויבט מיר, סער, וועל איך מיין געוועט האַלטען לויט הערקולים׳עס ביישפּיל.

— היט אייך אָפּ, מיין קינד אָליוויער, האָט קייסער קאַרל אויסגערופען, עס וואָלט געווען אַ חטא. נישט אומזיסט האָב איך געטראַכט, אַז דער הערקולעס איז געווען אַ סאַראַצינער.

— סער, ענטפערט אָליוויער, זייט וויסען אַז איך רעכען צו טון מיט איין יונגפרוי וואָס הערקולעס מיט פופציג, און די יונגפרוי וועט זיין פּרינצעסין העלענע, מלך הוגאָן׳ס טאָכטער.

— מיט מזל! זאָגט קאַרל דער גרויסער. דאָס וועט הייסען זיך פיהרען אַנשטענדיג און קריסטליך.

אין דער דאָזיגער צייט האָט זיך געטון אַן עפען אויף די קאָלאָנע וועלכע האָט אונטערגעשפּאַרט די קופּאָל־סטעליע, די קאָלאָנע איז געווען אינעווייניג אויסגעהוילט און אַזוי געמאַכט, אַז אַ מענש האָט זיך געקענט אין איהר בעהאַלטען און הערען און זעהען אַלצדינג, דער מלך פון קאָנסטאַנטינאָפּאָל האָט זיך בעוויזען, ער איז געווען בלייך פון צאָרן און זיינע אויגען האָבען געפונקעלט.

— אָט אַזוי דאַנקט איהר מיר אָפּ פאַר מיין גאַסטפריינדליכקייט? שוין באַלד אַ שעה ווי איהר בעליידיגט מיך מיט אייערע פּרעכע בעריהמערייען. זייט־זשע וויסען סער און ריטער, אויב איהר וועט נישט בעווייזען מאָרגען אַלע אייערע בריה־שקייטען וועל איך בעפעהלען אָפּצוהאַקען אייך די קעפּ.

אַזוי האָט געזאָגט דער מלך הוגאָן און באַלד צוריק אין דער קאָלאָנע וועלכע האָט זיך צוריק געשלאָסען.

די ריטער זענען אַ צייט געבליבען פערוואונדערט און שטום. דער אימפעראַטאָר האָט איבערגעריסען דאָס שטיל־שווייגען:

— מיינע בעגלייטער, עס איז אמת אַז מיר האָבען ברייט זיך בעריהמט, מיר האָבען מעגליך געזאָגט זאַכען, וואָס ס׳וואָלט גלייכער געווען נישט צו זאָגען, מיר האָבען צופיל געטרונקען, פערפעהלט חכמה. דער שולדיגסטער בין איך, אייער אימפעראַטאָר ווייל כ׳האָב אייך געגעבען אַ שלעכטען ביישפּיל, מאָרגען וועל איך מיך מיט אייך בעדענקען וואָס צו טון, ביז דעמאָלט איז גלייך מיר זאָלען שלאָפען, איך ווינש אייך אַ גוטע נאַכט. גאָט זאָל אייך היטען.

אַ מאָמענט שפּעטער האָבען אַלע געכראָפּעט אונטער זייערע דעקען פון זייד און גאָלד.

זיי האָבען זיך אויפגעכאַפּט אין דער פריה, מיט אַ בעפעל אין קאָפּ און גלויבענדיג אַז עס איז געווען אַ חלום, עס זענען אָבער באַלד געקומען סאָלדאַטען זיי אָפּצופיהרען אין פּאַלאַץ כדי זיי זאָלען בעווייזען זייער בריהשקייטען, פאַר׳ן מלך פון קאָנסטאַנטינאָפּאָל.

— קומט זאָגט דער אימפעראַטאָר לאָמיר בעטען גאָט און זיין הייליגע מוטער, מיט דער הילף פון דער הייליגער מוטער וועלען מיר לייכט אויספיהלען אונזערע געוועטען.

געקומען אין פּאַלאַץ צום מלך האָט דער אימפעראַטאָר קאַרל דער גרויסער מיט זיינע ריטער, בעזום, אאימאר, הואָן, דאיאַלאָן, ווילהעלם, אָזשיע, בערנאַרד, רענאָ. ביידע זשעראַרדס און ראָלאַן זיך אַראָפּגעלאָזט אויף דער קניע און געזאָגט אָט די תפילה צו דער הייליגער יונגפרוי:

— „מאַדאַם וואָס איהר זענט אין גן עדן, קוקט אויף אונז אין דער נויט, צוליב דעם מלכות פון ליליען, וואָס איז אייער מלכות בעשיצט דעם אימפעראַטאָר פון פראַנקרייך מיט זיינע צוועלף פּערען, גיט זיי כוח, זיי זאָלען קענען אויספיהלען אַלע זייערע געוועטען".

זיי האָבען זיך אויפגעהויבען געשטאַרקטע, ווייל זיי האָבען געוואוסט, אַז די הייליגע בתולה האָט פערנומען זייער געבעט.

זיי האָבען זיך באַלד צושפּרייט יעדער וואוהין ער האָט געדאַרפט, כדי צו בעווייזען אויפצוטון זיין געוועט. געבליבען זענען נאָר קאַרל דער גרויסער און אָליוויער, איינער וואַרטענדיג אויפ׳ן ריטער וועלכען ער האָט זיך בעריהמט צו צושפּאַלטען, דער צווייטער אויף דער בתולה כדי חתונה צו האָבען.

אין אַ ווייל אַרום האָט זיך דערהערט אַ געפעהרליכער רויש, ווי יענער וועלכער וועט מודיע זיין דעם סוף פון דער וועלט. און געמאַכט טרייסלען דעם מלך הוגאָן אין זיין שטוהל. באַלד זענען שלוחים געקומען און מודיע געווען:

— אַדוני מלך, זעכציג צאָל פון די מויערען זענען אַראָפּגעפאַלען.

— סער, די קאָלאָנע פון דער ארקען־זאַל איז צעבראָכען און דער קופּאָל געהט ווי אַ טשערעפּאַכע צום ים.

— אַדוני מלך, דער טייך מיט די שיפען, מיט די פיש געהט איבער די גאַסען און שלאָגט אין פּאַלאַץ.

— נו, סער, זאָגט קאַרל־גרויסער שמייכלענדיג דער ריטער וואָס איך וואַרט קומט נישט.

הוגאָן האָט בעפוילען, ער איז געקומען. קאַרל האָט איהם צושפּאָלטען אין צווייען.

אין דער צייט האָט אָליוויער אַזוי געטראַכט:

— „די האַנד פון דער הייליגער יונג־פרוי זעהט מען אין די אַלע וואונדער, עס פרעהט מיך אויף די בעשיינפערליכע סמנים פון ליבשאַפט וואָס זי ווייזט אַרויס דעם פראַנצויזישען מלכות.

אָבער, אַך! איך וועל דאַרפען בעצאָהלען פאַר אַלע. מיר וועט מען אָפּהאַקען דעם קאָפּ. ווייל איך קען נישט פערלאַנגען די הייליגע יונג־פרוי זי זאָל מיר העלפען אויספיהרען מיין געוועט".

— איצט איז אייער רייהע, גראַף האָט זיך אָנגערופען דער מלך הוגאָן, און ער האָט געשיקט אַ קאַפּעללאַן מיט דער טאָכטער און גראַף אָליוועריין אין קלויסטער, כדי צו דורכפיהרען די חתונה.

צוועלף דאַמען און צוועלף קאַוואַליערען האָבען זיי אָפּגעפיהרט אין זאַל אַריין, וואו זיי זענען פערבליבען ביז אין דער פריה.

דעם צווייטען טאָג האָט מען זיי געבראַכט פאַר׳ן מלך הוגאָן וועלכער איז געזעסען אין זיין טראָן אַרומגערינגעלט מיט די ריטער, נעבען איהם זענען געזעסען די צוועלף פּערען.

— נו, גראַף אָליוויער, פרעגט דער קעניג, האָט איהר געהאַלטען אייער געוועט?

אָליוויער האָט געשוויגען און שוין האָט זיך דער מלך געפרעהט אין זיין האַרץ. ווייל פון אַלע בעריהמערייען האָט איהם די דאָזיגע מעהר פערדראָסען.

— ענטפערט, שרייט ער, וואַגט איהר צו זאָגען אַז אייער געוועט איז געהאַלטען?

דעמאָלט האָט די פּרינצעסין העלענע, זיך רויטלענדיג און מיט אַראָפּגעלאָזטע אויגען מיט אַ שוואַך נאָר קלאָר קול געענטפערט:

— יאָ.

— נו, זאָגט דער מלך הוגאָן, די פראַנצויזען האָבען פאַר זיך גאָט און דעם טייוועל. איך וועל קיין איידעם נישט אָפּהאַקען דעם קאָפּ. קומט אַהער מיין איידעם.

ער האָט אויסגעשטרעקט אָליוויער׳ן זיין האַנד, ער האָט זי געקושט.

דער אימפעראַטאָר קאַרל האָט אַרומגעאַרעמט העלענאַ׳ן און שטיל אַ זאָג געטון:

— איהר האָט גערעדט ווי אַ פרוי מיט האַרץ, אָבער געטרויט מיר בסוד סודות: האָט איהר געזאָגט דעם אמת?

זי האָט געענטפערט:

— סער, אָליוויער איז אַ טיכטיגער מאַן און אַ העפליכער. ער האָט מיך צעשטרייט מיט אַזוי פיל פיינקייטען, אַז איך האַלט איהם פאַר געדעקט.

מען האָט געפראַוועט גרויסע שמחות צוליב דער חתונה, דערנאָך איז קייסער קאַרל מיט זיינע צוועלף פּערען צוריקגעגאַנגען קיין פראַנקרייך, מיטנעהמענדיג די פּרינצעסין העלענע.

אויף זינדיגע וועגען

52 סענסאַציאָנעל־עראָטישער ראָמאַן פון לאָדזער לעבען

דאָקטאָר סאַפיר איז געווען אין אַ זעהר אומאָנגענעהמער לאַגע, ער האָט זיך פולשטענדיג אָריענטירט וואָס דאָ קומט פאָר, ער האָט דערזעהען דאָס שוידערליכע בילד פון דעם, ווי אַזוי דער אַלטער סאָלידער און בעקאַנטער מיליאָנער גוטמאַן האָט זיך פערפּלאָנטערט אין אַ נעץ, פון וועלכער ס׳איז שווער זיך אַרויסצופּלאָנטערן. דאָקטאָר סאַפירס מוח האָט פיבערהאַפט געאַרבייט אויף צו געפונען אַן אויסוועג אָבער ער האָט גאָרנישט געקענט צוטראַכטען.

דזשעק האָט דאָס שטילשווייגען נישט געקענט פערטראָגען. ער איז געווען זעהר אומגעדולדיג, האָט זיך אויפגעהויבען פון זיין אָרט און געזאָגט:

— ווי איהר פערשטעהט הער גוטמאַן, אַזוי טוט איך וויל נאָר אויפמערקזאַם מאַכען, כדי איהר זאָלט נישט האָבען קיין טעות אין דעם ווער איך בין איך בין נישט קיין רבי און נישט קיין סוחר. איך בין אַ מענש, ווי איהר רופט דאָס אָן פון דער אונטערוועלט, איך דערצעהל אייך מיין יחוס צוליב דעם, כדי איהר זאָלט בעסער פערשטעהען ווי אַזוי אייער לאַגע זעהט אויס, און כדי איך זאָל מיך נישט מאַכען קיין פאַרוואורפען אַז איך בין בנוגע אייך זיך נישט בעגאַנגען נישט עהרליך.

— אָבער ענטשולדיגט וואָס איך רייס אייך איבער, האָט דאָקטאָר סאַפיר זיך אָנגערופען. איהר האָט לויט מיין מיינונג זעהר פיל חוצפּה.

— הער דאָקטאָר סאַפיר, איך וויל מיך איצט נישט אַריינלאָזען אין קיין פּסיכאָלאָגישע שטודיומס פון אונזער מין מענשען, איך וויל אייך נאָר זאָגען, אַז איך בין אַ גענוג געבילדעטער מענש, איהר שטעלט דאָס אייך אַפילו נישט פאָר. דעריבער ערקלער איך אייך, אַז מיר מוזען אין געוויסע געפעהרליכע מאָמענטען זיין ריקזיכטסלאָז.

דאָקטאָר סאַפיר האָט פערשטאַנען, אַז דער ענין שטעהט זעהר שלעכט, און האָט געזאָגט שוין מיט אַ גאַנץ אַנדערען טאָן.

— אויב אַזוי דאַרפט איהר פערשטעהן, אַז איהר פערלאַנגט פון הער גוטמאַן אוממעגליכע זאַכען, מילא ווען ס׳האַנדעלט זיך וועגען געלד, איז אַלץ נישט געפעהרליך און יעדער ענין לאָזט זיך ערלעדיגען, אָבער שטעלט אייך פאָר, אַז איהר פערלאַנגט פון הער גוטמאַן אַז ער זאָל...

— מיט זיין אייגענער האַנד, האָט דזשעק איבערגעשלאָגען אומגעדולדיג, שרייבען אַ בריוועל צו זיין שאָפער און דעם פריילין וואָס זיצען אין טורמע זיי זאָלען זיך האַלטען אין דערזעלבער טאַקטיק וואָס ביז הייגט, אַזוי איז מיין קאַטעגאָרישער פערלאַנג.

— אָבער דאָס איז דאָך אוממעגליך, דאָס בעדייט דאָך זעלבסטמאָרד!

— רופט עס אָן ווי איהר ווילט, אָבער געדענקט, אַז אין געגענפאַל בעדייט עס פאַר מיר זעלבסטמאָרד. נו, איצט וואָלט שוין געווען אַ פראַגע פון העפליכקייט, ווער פאַר ווען מען ס׳בעדאַרף בעגעהן זעלבסטמאָרד?

— אָבער בעטראַכט אייך, וואָס איהר רעדט, האָט דאָקטאָר סאַפיר נישט אויפגעהערט צו איבערצייגען דזשעק׳ן.

גוטמאַן איז די גאַנצע צייט געזעסען בלאַס ווי קאַלך, די קאָלירען אין פּנים האָבען זיך כסדר געביטען, ער האָט אויסגעזעהען ווי אַ מענש וואָס האָט שוין אויפגעהערט צו טראַכטען ווי אַ מענש, וואָס איז פערמשפּט צום טויט און ס׳דערנעהנטערען זיך די לעצטע מינוטען ווען דער טויט־אורטייל דאַרף אויסגעפיהרט ווערען. פון צייט צו צייט האָט ער נאָר אַ קוק געטון מיט בעטענדע אויגען אויפ׳ן דאָקטאָר סאַפיר. גוטמאַנס אויגען האָבען געהאַט דעם אויסדרוק פון אַ גע׳משפּט׳ען, וועלכער וואַרט אויפ׳ן לעצטען וואָרט פון ריכטער.

— מיינע הערען, האָט דזשעק ווייטער געזאָגט, מיר האָבען נישט קיין פיל צייט, מיר מוזען ענטשיידען אַהין אָדער אַהער, איך גאַראַנטיר אייך, אַז דאָס ראָד ווערט וואָסאַמאָל ענגער, אַז מיר וועלען צוזאַמען דערשטיקט ווערען, אויב מיר זאָלען נישט אָננעהמען די פערהיטונגס־מיטלען, וועלכע איך לעג איצט פאָר.

— האָט רחמנות אויף מיר, האָט גוטמאַן מיט טרעהרען אין די אויגען געזאָגט, נעהמט פון מיר אַלץ וואָס איהר ווילט, איך וועל מיך נישט אָפּקעגענשטעלען קיין סומע, וועלכע איהר וועט אָנרופען, אָבער פערלאַנגט נישט פון מיר, פון דעם אַלטען מענש זיין כבוד, זיין עהרע.

— הער גוטמאַן, איך פערשטעה אייך אויסגעצייכענט אָבער ס׳איז נישט פערהאַן קיין אַנדער עצה. געדענקט, אַז איהר ווייסט נאָך נישט אַלץ. מעשהלעך פון טויזענד אין איין נאַכט געשעהען ביי אייך אין פּאַלאַץ, פאַר אייערע אויגען און א׳הר האָט דאָס נישט בעמערקט.

— אַנשטאָט אַנ׳ענטפער האָט גוטמאַן זיך אָנגעכאַפּט ביים האַרץ, אַראָפּגעלאָזען זיך אויפ׳ן פאָטעל און יאָמערליך זיך פונאַנדערגעוויינט!

— מיין הער, האָט דאָקטאָר סאַפיר געזאָגט, הערט אויף. דאָס אַלץ קען זיך זעהר שלעכט אָפּרופען אויפ׳ן געזונד פון הער גוטמאַן, ער האָט אַ זעהר אָפּגעשוואַכט האַרץ.

דזשעק איז אָבער געוואָרען אַלץ מעהר אַכזריותדיגער. ער האָט געוואָלט צודריקען גוטמאַנען צו דער וואַנד, אַז ער זאָל דעם בריף שרייבען, ער האָט דאָס געמוזט האָבען כדי צו פערהאַלטען די פּאָליציי אין דער אויספאָרשונג, און ער מיט זיינע חברים זאָלען קענען נעלם ווערען. פון דעם „יעקע" אין בערלין האָט ער בעקומען זעהר נישט פרעהליכע ידיעות ער ווייס, אַז דער גאַנצער ענין איז פערשיט געוואָרען, ער האָט זיך פאַר יעדען פאַל געמוזט ראַטעווען.

— הער גוטמאַן, האָט דזשעק זיך דאָס ערשטע מאָל אויפגערעגט, זייט וויסען, אַז אייער שאָפער יאַקוב און דאָס מיידעל וואָס איז געווען ביי איהם זענען שוועסטער און ברודער

— ס׳איז אַ ליגען, האָט גוטמאַן אויסגעשריגען, יאַקוב איז אויסגעהאָרעוועט געוואָרען ביי מיר אין הויז פון דער צייט ווען ער איז געווען אַ קליין קינד ער האָט קיינמאָל קיין שום שוועסטער נישט געהאַט.

— און איהר געדענקט נישט, הער גוטמאַן, אַז אין דעם שטעטעל וויסקיטנאָ וואו איהר האָט אַמאָל געוואוינט, האָבען ציגיינער צוגענומען יאַקובס שוועסטער?

— און דאָס איז זי?

— יאָ, דאָס איז זי, זעהט איהר אַז איהר ווייסט נאָך נישט פיל זאַכען צי ווייסט איהר וועגען דעם ווי אַזוי און אויף וואָס פאַראַ אופן האָט דער איינשיינער מערטענס שאַנטאַזשירט אייער טאָכטער, האָט דזשעק וואָס אַמאָל מעהר צוריידט גוטמאַנען, צי ווייסט איהר ווייטער וואָס ס׳האָט זיך געטון אין דער נאַכט ווען מערטענס איז דערהרגעט געוואָרען אין צימער פון אייער טאָכטער? צי ווייסט איהר אַז די דאָקומענטען מיט דער ערפינדונג וואָס איהר האָט בעקומען טאַקע פון דעם מיידעל זענען בכלל פאַלשע?

גוטמאַן האָט זיך געהאַלטען מיט ביידע הענד פאַר׳ן קאָפּ און שרעקליך געוויינט, דאָקטאָר סאַפיר איז געגאַנגען הין און צוריק איבער׳ן צימער, זיך געווישט דעם שווייס, געקריצט מיט די ציהן, אָבער נישט געפונען קיין שום עצה.

דזשעק האָט מיט זיין הינטישען ריח דערפיהלט, אַז איצט איז געקומען דער ריכטיגער מאָמענט צו פערענדיגען דאָס שפּיל.

— צעהלט געלד, האָט דזשעק בעפעהלעריש געזאָגט, איך דאַרף האָבען צעהן טויזענד זלאָטעס.

— ווי אין אַ היפּנאָז איז גוטמאַן צוגעגאַנגען צו דער אייזערנער קאַסע־שראַנק, זי געעפענט און אַרויסגענומען אַ פּעקעל באַנקנאָטען, נישט געצעהלט׳הייד האָט ער עס איבערגעגעבען דזשעק׳ן דזשעק האָט דאָס געלד אויך נישט געצעהלט און עס אַריינגעלעגט אין טאַש. דאַן האָט ער גענומען אַ בויגען פּאַפּיר וואָס איז געלעגען אויפ׳ן שרייבטיש, איינגעטינקט די פעדער אין טינט און דערלאַנגט די פעדער גוטמאַנען.

— שרייבט, האָט ער כמעט ווי אַ געשריי געטון.

(המשך קומט).

קינא-טעאטער
ZACHĘTA
26 זגערזשער 26

היינט און פאלגענדע טעג!
פראכטפולער דאפעלטער פראגראם!

1) **שאטישער עקספרעס**
אין די הויפט-ראלן: Paulina Johnson, Raymond Millard

2) **פריהלינג אין פראטער**
אין די הויפט-ראלן: **Lilian Ellis, Werner Fuetterer**

נעכסטער פראגראם: „צוויי וועלטען"

געקליבענער ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון ה' סטעפאנסקי
אנהויב פון די סעאנסען: אין געוו. טעג 4 נאכמ. שבת, זונטאג
און יום-טוב — 12 א זייגער בייטאג. דער זאל איז גוט בפהייצט.

יעדער איינציגער
האט זיך איבערצייגט, אז פאר
מעבעל
דיוואנעס, פעלצען, נייה-מאשינען, גארדעראבען או"וו
צאהלט די העכסטע פרייזען
א. ווייצמאן שענקעוויטש 23
טעלעפאן 191-00.
ביי מיר איז שטענדיג פערשידען גענוצט
מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

— א —
גרויס **צימער** מיט א קוך
אדער 2 קליינע צימערן מיט א קוך
מיט בעזונדערן איינגאנג, אלס סובלאקאטאר אדער
פונ'ם ווירט אין צענטרום שטאט אויף חודש-געלד
ווערט פון זאפארט געזוכט.
אפערטען אין אדמיניסטר. פון „נייעם פאלקסבלאט"
פאר „I. D."

זיכערע הילף און א רפואה

הז א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און
אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר
מענער ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס
אין גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, ווייל
דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס
אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי
ווי א וואסער-קאן און עס פאלט ארויס
אין דעם פוס און דער קראנקער איז
אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען
די קישקעס ווערט ער בראנדיג און
שטערבליך. ספעציעל גוטענע הייל-
באנדאזשען אויסגעצייכענט נעט דורך
גרויסע פראפעסאר'ען מיט מיינע בא-
האנדלונג און פון דייטשן פראפעסאר
דאקטאר כרעכירטוהינג בעווטענען זיכער דעם שווערסטן און געפערליכסטן
בראך. אויך פאר הויקערס לאמענגען מיט הייל-גארטעלן און אפאראטן פאר
פערקרומטע פוס און פלאטס-פוס ספעציעלע איינגלאגען אין די שיך. קינסטליכע
גומענע פיס און הענד, גומענע זאקן פאר די גרעסטע קראנקע אדערן.
ספאפאנגס פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אוונד.

ארטאפעדישע אנשטאלט
Specialist J. RAPAPORT Ortoped
von Lemberg Łódź, WÓLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס אריגינעליכע ערשייבען פון די קראנקע אין אונ-
בערינגם נויטיג, דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזי-
טעטס-פראפעסארען: פראפ. ד"ר בעראנטש, פראפ. דר. י. מא-
רישלער, פראפ. ד"ר בר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע.
מיר נעהמען אויך אן טערוזבערטע פון דער קראנקען-קאסע,

דאנקזאגונג.

דעם געעהרטען ה' דיר. י. ראפאפארט, ספעצ. פאר ברוך-לײדענדע
אין לאדז, וואלטשאנסקא 29, פראנט 2. שטאק, פאר דער גיבער איינערעס
טענלאזער הילף און רעטען מיך דעם ערשטען טאג ראש השנה פון דעם
יאהרען און פאר מיין לעבען געפעהרליכען ברוך, פאר דעם וויסע שאפס-
ליכען אגלענגען מיר דעם בעוואוש פון זיין מטמארע דאנק איך אויף דעם
וועג הערצליך און עמפפעהל איהם דעדורך פאר אלע ברוך-לײדענדע.
Dr. M. Minzer, N. lekarz kolejowy K. Chorych.

ווענבעריל קליניק
כירורגישע
„SANATO"
אגראדאווא 10, טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאס
ערצטליכע אויפזיכט איבער דער מוטער און קינד
פריילעך פון געבורט
אין 2-טע קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען
200 זל.
אויגען-אפטיילונג פון ד"ר מעד. י. קראוש
עמפפאנגס-שעה'ן פון 1 ביז 2 נאכמיטאג.
כירורגישע אפטיילונג פון ד"ר מעד. מ. קאנטאר
עמפפאנגס-שעה'ן פון 1 ביז 2 נאכמיטאג.

DOKTÓR
H. WOŁKOWYSKI
האט זיך איבערגעצויגען אויף
צעגעלניאנא 36, טעל. 216-90
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און ווענערישע
קראנקהייטען, מענער-שוואכע, אלע ארט
אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג
מיט קווארץ-שטראהלען
נעמט אן פון 9 — 2 נארמ. און פון 5 — 9 אוונד
פאר דאמען בעזונדערן ווארטע-צימער.

Zaginiony został weksel
na zł. 100.— wystawca Antoni Henzlik, Chojny Bonifratorsua 34 na zlecenie A. Kubiak. Weksel powyższy zostaje unieważniony. Oddać do B. Rozenfarba, Łagiewn. 13

Dr. med.
W. Eychner
גינעקאלאג-אקושער
זגערזשער 11
טעלעפאן 134—72
נעמט אן פון 2—3 נאכמ.
און פון 7½—9 אוונד.

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-
קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמ.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

DR. MED. **H. LUBICZ**
אפ. פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנק.
אויף צעגעלניאנא 43, טעל. 141-32
עמפפאנגס-שעה'ן 8—10, 12—2, און 5—8 זונטאג
און יו"ט 9—1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע-זאל.

Dr. Z. Rakowski
פאר אויערן-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקה
9 קאנסטאנטינער 9, טעלעפאן 127-81.
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן
אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3

Dr. med. **H Karaś**
אינערליכע און קינדער-קראנהייטען
זגערזשער 16
נעמט אן פון 11 ביז 1 און פון 3 ביז 7 אוונד.

Dr. med. **J. Lubicz**
כירורג-ארטאפעד
Gdańska 28, tel. 183-17
קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען,
פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער
איינענע פראצאוניע פון זעמטליכע ארטאפעדישע
אפאראטען, ווי: קלארקעס אויף פלאטפוסען, קינסטליכע
הענד און פיס, גארסעטען א. ז. וו.
נעמט אן פון 2,30 ביז 4,30 נאכמיטאג.

DR. MED.
L. Pikielny
אוראלאג
ספעציאל-ארצט פאר נירן, בלאז און אורין-קראנקה.
NAWROT 8, tel. 2,19-90
נעהמט אן פון 4—7 אוונד.

Doktór **KLINGER**
ספעציאל-ארצט פאר ווענערישע הויט-
און האר-קראנקהייטען
ANDRZEJA 2, tel. 132-28
נעהמט אן פון 9—11 פריה און פון 5—8 אוונד און
פון 1—2 נ"מ אין דער „לעטשניצע פיעטריקאווער 62"

הלא חכמה תקרא ותבונה תתן קולה

אם תקח אמרי ומצותי תצפן אתך
אז תשכן בטח ושנן כי הלך בתום
ילך בטח ומעקש דרכיו יודע
איבער דעם וועלט נאר קומט אין ביורא
פון **ד. מאנעלא**
וואס איז איבערגעטראגען געווארען פון
צוויימען הויף אויפ'ן ערשטען הויף
פיעטריקאווער 17, לינקע אפיצינע
פאטער, טעל. 124-95
וואו ס'ווערט ווייטער ערלעדיגט פינק-
טליך און געוויסענהאפט געשריבען א-
לערליי ביטעם: ציווילנע, קארנע,
האנדלאווע, אפעלאציעס, אדוואלאניעס,
קלויזולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע
שטעט אין פוילען, וועגען דירות אין
אוזשאנד ראזיעמטשע, ווי אויך איבער-
זעצונגען אין אלע שפראכען.
בעמ.: קלויזולעס און זאבעזפיעטשעניעס ווע-
רען ביי מיר ערלעדיגט במשך פון 24 שעה
מיט אכטונג ד. מאנעלא
פיעטריקאווער 17. 1-טער הויף

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
נאר פאר ווענערישע הויט-קראנקה.
און מענער-שוואכע אנאליזען פון בלוט
און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער.
קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא-
לאגישע און נערווען-קראנקהייטען.
קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער
הייל-קאבינעט קאסמעטיק.
—— מעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוונד. ——
פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ.
נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען
זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.
— בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען —
וויזיט 3 זל.

DR. MED.
A. SZPRYNGIER
אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
נעמט אן אין דער לעטשניצע „צענטראלנא"
פיעטריקאווער 62 פון 3—4 נאכמיטאג
און אין דער היים
קילינסקיעגא 30, טעל. 222-27
פון 5—7 נאכמ.

א קראנקער.
פאר וועלכען דאקטוירים האבען פעראורדנט
א טראנספוזיע פון בלוט
ברויכט צו האבען א בעזונדערן מענש,
וועלכער זאל זיך לאזען צאפען א
גלאז בלוט געגען א בעלוינונג.
אפערטען אין אדמינ. „נייער פאלקסבלאט" פאר „Sz."

א יונגער

פון אנשטענדיגע עלטערן, וועלכער זאל אויך קענען
לעזען און שרייבען, קען זיך זאפארט מעלדען
אין אדמיניסטראציע פון „נייעם פאלקסבלאט".

אכטונג, פאבאר-פליכטיגע
פון 1910!
דער חודש מאי דערנעהנטערט זיך. איהר דארפט
זיך שוין בעצייטענס בעקענען מיט די נייע פאר-
שריפטען וועגען מיליטער-פליכט.
די גענויעסטע אינפארמאציעס און גרינדליכסטע ער-
קלערונגען קאנט איהר בעקומען פאר איינציגע 50 גר.
ווענדעט זיך צום רעכטס-פובליציסט י. אינפעלד
פיעטריקאווער 31 טעגליך פון 4—6 נ"מ

ביליג און גוט!

אין דער בעקאנטער פראצאווניע פון
קראוואטען.
ווערען אנגענומען פערשידענע קראוואטען,
שלייפען און ספארט-בינדעס צו ביליגע
פרייזען. עס ווערען אויך איבערגעארבייט און גע-
וואשען פון אלטע קראוואטען אויף נייע, עס איז
אויך צו בעקומען נייע קראוואטען צו ביליגע פרייזען.
ש. הערשקאוויטש
וואלבארסקא 31, לינקע אפיצ. 2-טען שטאק.

כעמיש-באקטעריאלאגישע
לאבאראטאריע
מאגיסטער נ. שאץ
פיעטריקאווער 37, 2-טער שט., פראנט.
אנאליזען פון קאל, אורין, לייכעך א. אז. וו.
אורין-אנאליז — 4 זל.

DR. MED.
Haltrecht
ספעצ.-ארצט פאר הויט
און געשלעכטס-קראנקה.,
נעמט אן פון 8—10 פריה,
פון 12—2 נאכמ. און פון
6 ביז 9 אוונד. זונטאג פון
9 ביז 1 בייטאג.
פיעטריקאווער 10
נעמט אן אין לעטשניצע
„סאניטאס" ציגעל-גאס 29
פון 2 ביז 3 נאכמ.

סטעמפלען
אלער ארט
צו ביליגע פרייזען
ווערן אויסגעפירט
אין די דרוקעריי
17 פאלודניאווא 17

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
און דענטיסטישער קאבינעט.
זשעראמסקיע 11, טעלעפאן 3763
אפען פון 9 פריה ביז 7 אוונד.

ד"ר איזיק נאז, האלז, אויערן ק'	1½—12½
ד"ר קערשנער קינדער-קראנקה.	9-11 3-4½
ד"ר שיפמאן אינערליכע קראנקהייטען	12—2
ד"ר ביבערגאל הויט און ווענער.קר.	11½—12½
ד"ר שמירנפלד נערווען און גמטשיגע קר.	1—2
ד"ר נאלדבלאט אויגען-קראנקה.	12½—1½
ד"ר זאלצוואסער כירורגישע קראנקהייטען	2—3
ד"ר שמערלאווסקי פרויען-און געבורט-הילף	12½—1½

וויכא-טעראפיע, שפראך- שטערונגען ווי שטאמלען א.
ווי פאקען-שטעלן, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראל איינ-
שפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראצ. אויף
פערלאנג וויזיטען אין שטאט. אין לאבאראטאריום ווערע
אנגענומען אלע ארט אנאליזען, אויך פלעגמא און בלוט
אימפונגען געגען שקארלאטין.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען
א רענטגען-אינסטיטוט.

ד"ר לאזשינסקי-סטאראפאלסקא
צאהן-ארצט 10—1, 3—6
קינסטליכע ציינער, קראנען, פאמבען א.א.וו.

די לעטשניצע איז מעטיג אויך זונטאג

Dr. med. **H. KRAUSKOPF**
אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
וואוינט יעצט
זגערזשער, 15 טעל. 113-47
נעהמט אן פון 4 ביז 7 אוונד.

אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט אפטראגען א היים; אויף דער פראווינץ 5—6 א חודש; אין אויסלאנד — 8 זל.
פאר'ן אינהאלט און טערמינען די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך
די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

אנאנסען-פרייזן: פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 „ „ „ „ „ 60— „ „ „ „ 4 „
נאכ'ן טעקסט—12 „ „ „ „ „ 18— „ „ „ „ 8 „
פאר א מיליטער-שורה: ליסטער דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסל. 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. א ווארט

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.